ПАХТА ТЕРИМИГА ПУХТА ҲОЗИРЛАНАЙЛИК!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 164 (7054). • 29 август, 1979 йил • ЧОРШАНБА • Баҳоси 2 тийин.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ТОШКЕНТ область саноат корхоналари меҳнаткашлари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, маҳсулот реализация қилиш ва кўпчилик муҳим буюм турлари ишлаб чиқариш саккиз ойлик планини муддатидан илгари 28 август куни бажардилар.

Ангрен шаҳри, Тошкент шаҳрининг Киров, Ленин, Октябрь, Собир Раҳимов районлари, шунингдек Бўстонлиқ, Ғалаба, Калинин, Коммунистик, Пискент, Тошкент районларининг саноат корхоналари социалистик мажбуриятларни бажаришда яхши натижаларни қўлга киритдилар.

45 ЦЕНТНЕРДАН

БЕКОБОД районидаги «Победа» колхозининг Холиқ ака Маматқулов бошчилик қилаётган бригада аъзолари гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Бригаданинг 115 гектарлик пахта майдонида ғўзалар гуркираб турибди. Ҳар гектар майдонда 115—120 минг тупдан ғўза, ҳар туп ғўзада 7—8 тадан кўсак санаш мумкин.

Ғўзани ҳосилга киритиб олгунча миришкор деҳқонлар тиним билмай меҳнат қилишди. Азамат механизаторлардан Али Маматқулов, Норқул Турдибоевлар ғўза қатор ораларига 6 мартадан сифатли ишлов беришди. Сувчилардан Юсуф Бўрибоев, Ҳамза Шералиевлар бўлса экиннинг оби-тобига қараб қондириб суғоришди. Шунинг учун ҳам пайкаллардаги ғўзаларни, ундаги шода-шода кўсакларни кўрган кўз қувнайди. Бригадада ғўза парвариши билан биргаликда йиғим-теримга ҳам қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Терим агрегатлари шай қилиб қўйилди.

Ю. ҚЎЛДОШЕВ.

ПАХТАЧИЛИКНИНГ ОЛДИНГИ МАРРАСИДА

28 август куни Ленин орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти (СоюзНИХИ) коллективига тантанали вазиятда Халқлар Дўстлиги ордени топширилди. Ўзининг эллик йиллигини нишонлаётган институт ватан пахтачилигини ривожлантиришдаги, илмий кадрлар тайёрлашдаги катта хизматлари учун ҳукуматнинг иккинчи мукофотига сазовор бўлди.

Шу воқеага бағишланган тантанали йиғилишни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов коллективга Халқлар Дўстлиги орденини топширди. Ш. Р. Рашидов СоюзНИХИ олимлари ва ходимларини ҳукуматнинг юксак мукофоти ва институтнинг «олтин» юбилейи билан самимий табриклади, пахтачиликни янада ривожлантириш соҳасида КПССнинг аграр программасидан, партия Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларидан келиб чиқадиган актуал илмий вазифаларни ишлаб чиқишда коллективга янги-янги муваффақиятлар тилади.

Ўзбекистон ва қардош пахтакор республикалардаги пахтакорларнинг ҳозирги кундаги ютуқлари мана шу институтнинг ярим асрлик фаолияти билан чамбарчас боғланган. Мамлакатнинг пахта соҳасидаги мустақиллигини таъминлаш учун курашда илмий қалъа сифатида биринчи беш йиллик даврида ташкил этилган СоюзНИХИ аввал бошданоқ Ўрта Осиё, Қозоғистон ва Закавказье учун пахтачиликка доир тадқиқотларнинг етакчи маркази бўлиб қолди, ана шу республикаларда кенг кўламда ташкил этилган ихтисослаштирилган пахтачилик илмий-тадқиқот муассасаларига асос солди.

Институт олимлари ярим аср мобайнида пахтанинг 45 дан кўпроқ сермаҳсул навларини яратиб, етиштириш учун тақдим этдилар. СоюзНИХИда етиштирилган кўпгина навлар ҳозирги кунда ҳам Ўзбекистон, Озарбайжон, Тожикистон, Туркманистон, Қозоғистон ва Қирғизистондаги катта-катта майдонларда экилмоқда.

Институт ишлаб чиққан пахтани алмашлаб экиш схемалари, тупроққа ишлов беришнинг назарий ва амалий илмий асослари, ғўза ва бошқа экинларни парвариш қилишнинг комплекс агротехника усуллари, ерларнинг унумдорлигини тубдан яхшилаш, қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва ўсимлик касалликларига қарши кураш тадбирлари барча пахтакор республикалардаги деҳқонларнинг ишончли қуроли бўлиб қолди, пахта, беда, маккажўхори ҳосилдорлигини муттасил ошириш имконини бермоқда. Мамлакатнинг пахтачилик соҳасидаги етакчи технологик ва координацион маркази бўлмиш СоюзНИХИ коллективининг кўп томонлама фаолияти, унинг колхоз ва совхозлар билан қалин алоқаси, фан ва илғор тажрибани кенг кўламда пропаганда қилишни, фан ютуқларини совет пахтакор республикаларидагина эмас, шу билан бирга институт илмий алоқалар боғлаган ва бу алоқаларни мустаҳкамлаётган қардош социалистик мамлакатларда, ривожланаётган давлатларда ҳам муваффақиятли суратда амалга оширишни таъминламоқда.

Йиғилишда сўзга чиққан институт директори, ВАСХНИЛ академиги А. И. Имомалиев, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор З. С. Турсунхўжаев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби М. А. Белоусов, СоюзНИХИ Марказий тажриба базасининг ишчиси А. А. Оборотов, илмий ходим Д. Муҳиддинова коллектив меҳнатига юксак баҳо берганликлари, совет фанини ривожлантириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилиб, эътибор бераётганликлари учун партия билан ҳукуматга сидқидилдан миннатдорчилик билдирдилар.

СССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари А. П. Чубаров, ВАСХНИЛнинг биринчи вице-президенти А. А. Созинов юбилярларни институт олимлари ва ходимларини мукофот билан табрикладилар.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. С. Ашуралиев, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг раиси, ВАСХНИЛ академиги С. Х. Йўлдошев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

КУРАШ ДАВОМ ЭТАДИ

ДЕҲҚОН учун осон келган йилни эслаш қийин-у, аммо унинг иши оғир келган йиллар жуда кўп бўлган. Айниқса, бу йил пахтакор юмуши икки-уч ҳисса ошиб кетди. Шундай мураккаб шароитда илғорлар тажрибаси иш берди. Пешқадам бригада ва участкаларда, колхоз ва совхозларда етарли миқдорда кўчат сақлаб қолинди. Ривожланишдан ортда қолган ниҳоллар авжини тезлаштириш чора-тадбирлари кўрилди.

Эндиликда пахтазорларда ҳосил тақдири ҳал бўлаётир. Бутун куч, диққат-эътибор ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлиб ўсиши ва уни йиғим-терим давригача тўла сақлаб қолишга қаратилган. Шунингдек, дала ишларини намунали йўлга қўйиш, меҳнаткашларнинг унумли ишлашлари учун барча шарт-шароитларни яратиб бериш, ўзаро социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш айни долзарб дамларнинг кечиктириб бўлмас вазифаларидан эканлигини асил деҳқонлар қалбдан ҳис этишмоқда. Шунга яраша иш тутишмоқда.

Хўш, бу борада қандай ишлар қилиняпти? Биз яқинда Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхоз далаларида бўлганимизда ана шу масалалар билан қизиқдик. Хўжалик раҳбарлари, мутахассислари, илғор пахтакорлари ва механизаторлари билан суҳбатлашдик. Қуйида уларнинг иш тажрибаси билан танишасиз:

ШУҲРАТНИ ТИКЛАЙМИЗ

Ҳасанбой ЭРГАШЕВ,
колхоз раиси.

Бир вақтлар колхозимиз районда гина эмас, балки область миқёсида ҳам илғор хўжаликлардан ҳисобланарди. Гектаридан 40—42 центнерга етказиб ҳосил кўтарган йилларимиз ҳам кўп бўлган. Бироқ кейинги беш-олти йил мобайнида ҳосилдорлик оздан-оздан бўлса-да, пасая борди.

Фактларга назар ташлайлик: 1974 йилда 39,9 центнердан ҳосил олган бўлсак, 1975 йилда бу кўрсаткич 38,2 центнерни ташкил қилди. Афсуски, 1976 йили ҳосилдорлик 35,5 центнерга, 1977 йилда эса 34,5 центнерга тушиб қолди. Айниқса, ўтган йилги натижа биз учун аччиқ сабоқ бўлди. Гектаридан базўр 25,5 центнердан ҳосил олдик.

Тўғри, иккинчи июндан учинчи июнга ўтар кечаси ёққан кучли дўл 500 гектар майдондаги ғўзаларимизни бутунлай нобуд қилиб кетди. Лекин бу биз учун, бир вақтлар донг таратган деҳқонларимиз учун баҳона бўлолмайди, албатта. Чунки, биринчидан, бошқа майдонларимизда сақланиб қолинган кўчатлар ҳисобига мўлжалдаги ҳосилни олишимиз мумкин эди. Иккинчидан, бундай ҳол фақат бизнинг шароитдагина рўй бергани йўқ. Областимизнинг кўплаб хўжаликлари дўлдан қаттиқ зарар кўрди. Ишнинг кўзини билиб меҳнат қилганлар аввалги даражада бўлмаса-да, ҳарҳолда бирмунча юқори ҳосил олишди. Биз эса, ҳаттоки, йиллик планни 80 процентга ҳам етказа олмай доғда қолдик.

Камчиликлар сабабларини аниқлаш пайтида йўл қўйилган барча хатолар рўй-рост очиб ташланди. Маълум бўлишича, пайкаллар четидаги зовурлар кўмилиб, саёзлашиб кетган. Бундан ташқари бригадаларимиз йирик бўлганлиги боисидан уларга раҳбарлик қилиш анча бўшаштириб юборилган. Дарҳол ишга киришдик. Мутахассисларимиз кўрсатиб берган жойлардан янги зовурлар олдик, эскиларини тозаладик. Мавжуд 13 та бригаданинг 11 тасида иккитадан жами 23 та звено ташкил қилдик. Звеноларга эса илғор механизаторлар бошлиқ қилиб тайинланди.

Натижа ёмон бўлмади. Ҳозир 1210 гектар ердаги ғўзаларимизнинг ривожи чакки эмас. Бу йил ҳосилдорликни пландаги 32,3 центнер ўрнига 40 центнерга етказишга ва эл хазинасига 4840 тонна дурдона армуғон этишга сўз берганмиз. Ваъдамизга, албатта, вафо қиламиз. Чунки пайкалларимизда тўпланаётган ҳосил чўғи шундан далолат бериб турибди.

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИГА ТАЯНИБ

Раимберди БОБОМУРОДОВ,
колхоз агрономи.

КОЛХОЗДА эндигина иккинчи йил агроном бўлиб ишлаяпман. Ернинг пасти-баландини, унумдор ёки аксинчалигини обдон билиб олганимча йўқ. Шунинг учун кекса деҳқонлар билан бамаслаҳат иш юритишга ҳаракат қиляпман.

Колхозимизда 1800 гектар суғориладиган ер бор. Шундан 1210 гектарида пахта етиштирилади. Ер ўзлаштириб, майдонни кенгайтириш имкониятига эга эмасмиз. Демак, планга қўшимча пахтани фақат ҳосилдорликни ошириш эвазига беришимиз мумкин. Бунинг учун эса, аввало, ер унумдорлигини ошириш даркор. Шунга кўра йил бошида барча пайкалларга гектарига 15—20 тоннадан, камқувват майдонларга эса 35—40 тоннадан маҳаллий ўғит солдик.

Ҳосилдорликни оширишда алмашлаб экишнинг фойдаси катта эканлигини яхши биламиз. Ҳозиргача 180 гектар ерда эски бедамиз бор. Бу йил яна 70 гектар камқувват ерга янги беда экдик. Шунингдек, 80 гектарда шоли, 69 гектарда силос учун, 75 гектарда дон учун маккажўхори, 34 гектарда сабзавот маҳсулотлари етиштиряпмиз. Улар ҳам асосан камҳосилли ҳисобланган майдонларга экилган. Бу ишларни амалга оширишимиз фойдадан холи бўлмади.

Шу давргача ғўзаларни 6 марта ишловдан чиқардик. 3 марта озиқлантириб, уч марта суғордик. Ҳар туп ғўзада 5—6 тадан бўлиқ кўсак бор. Кўчали Ҳабибов, Холиқул Хонимов, Эргаш Бегимқулов, Наширe Чинтошев, Раимберди Боиров бошлиқ бригадаларда ғўзалар бундан ҳам серкўсак.

Олдимизда турган вазифалардан бири ғўза парваришида муҳим агротехник тадбир ҳисобланган чеканкани сифатли ўтказишдир. Ғўзалари 10—12 тадан ҳосил шохга эга бўлган барча майдонларда чеканка қизғин давом этмоқда. Лекин бу чеканка тугади деган сўз эмас. Ҳозирча нормал баландликдаги ғўзаларнинг бош қисми чилпиб кетилмоқда, қолганларига эса тегилмаяпти. Чунки уларни нормал ҳолатга келгач, иккинчи марта чеканка қилишни кўзда тутяпмиз.

ТУНГИ СУҒОРИШДА ГАП КЎП

Эркин ВАЛИЕВ,
илғор сувчи.

ХАЛҚИМИЗДА «Сув — зар, сувчи—заргар» деган ажойиб нақл бор. Дарҳақиқат, пахтачиликми, боғдорчиликми, қайси бир соҳа бўлмасин, сувсиз ва сувчисиз тасаввур қилиш қийин. Менимча ерни сувчидек яхши биладиган киши бўлмаса керак. Болалигимдан далада ўсганлигим, анчадан буён шу соҳада ишлаб келаётганлигим туфайли сувнинг қадрини яхши биламан.

Деҳқончилик шунақа-да. Бундан 3—4 йил муқаддам сув камлигидан экилган чигитни ундира олмай, азоб тортган эдик. Бу йилги ёғингарчилик туфайли эса ундан ҳам кўпроқ ташвиш чекдик. Энди қийинчиликлар бирмунча ортда қолди. Пайкалларда ҳосил чўғи кўзга ташланиб турибди. Бироқ биз сувчилар ҳамон ўз постимизда сергакмиз. Айни кунда экиннинг талабини англаб иш тутмасак бўлмайди. Ғўзалар бироз чанқаб қолса, бор ҳосилни тўкиб юбориши ҳеч гап эмас. Бундай ҳолга йўл қўймаслик учун Кўчқор Сариқулов, Турғунбой Аширматов сингари ҳамкасбларим билан доимо далада бўламиз, пайкал кезиб, эгат оралаймиз. Ернинг шароитини ҳисобга олиб сув тараймиз. Албатта, бу ўринда кўллатиб суғоришга мутлақо чек қўйганмиз.

Тунда суғоришга нима етсин. Салқин ҳавода ҳам томиридан, ҳам баргидан озиқланган ғўза бақувват бўлиб етилади. Шарбат оқизиш эса нур устига аъло нур. Ерда нам узоқ сақланади, тупроқ майин ва юмшоқ бўлади. Колхозимизда бунга катта эътибор бериляпти, иш сифатини ошириш учун суғориш группа усулида ташкил қилиниб, икки сменада олиб борилмоқда. Шунинг учун ниҳолларимизнинг авжи баланд.

МАШИНА ТЕРИМИНИ КЎЗЛАБ...

Кўчим БЕРДИЕВ,
илғор механизатор.

БУ ЙИЛ механизатор учун «дала гвардиячиси» деган номни оқлайдиган давр бўлди. Хўжалигимиз механизаторлари шароитни, вазиятни қалбдан ҳис қилган ҳолда меҳнат қилишяпти. Ҳар сувдан кейин қатор ораларига икки мартадан, керакли жойларга эса уч мартадан ишлов бердик. Культивацияни одатдагидан чуқурроқ ва кенгроқ қилиб ўтказяпмиз, шу тариқа ғўза томирларига зарур ҳаво ва табиий ҳароратни етказиб беряпмиз. Бу самарали бўляпти. Масалан, мен ишлаётган Эргаш Бегимқулов бошлиқ бригада далаларида ҳам 41 центнерлик маррани эгаллайдиган даражада мўл ҳосил тўпланди.

Маълумки, ҳозир ғўзалар ўсиб, ҳосил шохлари кўпайди. Бундай пайтда тезликни оширса, тракторнинг ишчи органлари ҳосилга путур етказиши мумкин. Шунингдек, культиваторга ҳимоя воситаларини ўрнатиш ҳам муҳим иш. Агар улар ўрнатилмаса, мавжуд ҳосил шохларини синдириб кетиши аниқ.

Айни кунларда колхозимиз пахтазорларида Солижон Каримов, Шербўта Мамадалиев, Саидқул Холбоев, Илёс Аҳмедов каби 23 нафар ҳамкасбим ғўзаларга юқори агротехника асосида ишлов беряпти. Уларнинг ғайрат-шижоати туфайли кунига 230—250 гектар майдон сифатли культивациядан чиқариляпти.

Хўжалигимизда етиштириладиган пахтанинг 80 процентидан зиёдроғи «зангори кема»лар ёрдамида териб олинади. Шунга мувофиқ ғўзалар машинабоп қилиб ўстириляпти. Барча майдонлар бир текис, бегона ўт кўринмайди. Ҳадемай, карта бошлари, дала йўллари текислана бошлайди. Трактор паркида ҳам ишлар қизғин тус олди. Сифатли ремонтдан чиқарилган пахта териш агрегатларини муддатидан олдин тракторларга тиркаб, мавсумга шайлаб қўямиз.

УЮШҚОҚЛИК САМАРАСИ

Алибой САРИҚУЛОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари

Мўл ҳосил етиштиришда социалистик мусобақанинг нафи катта. Шунинг учун ҳам колхозимиздаги ҳар бир бригада ва звено, сувчи ва механизатор ўзаро мусобақадош. Ишга ҳар 15 кунда якун ясаб, илғорларни рағбатлантириб боряпмиз. Жумладан, ўтган 15 кунлик иш якунларига кўра ғўза парваришини намунали олиб борган Ўрозали Ортиқов, Қудрат Абдуллаев, Мустафо Эргашев ўртоқлар бошлиқ звеноларга кўчма вимпел ҳамда 30, 25, 20 сўм миқдорида пул мукофоти ажратилди. Механизаторлар ўртасида Раимберди Боиров ғолиб чиқди. Унга колхоз кўчма Қизил байроғи ва 150 сўм пул мукофоти топширилди. Ўзи ишлов берган далаларга махсус комиссия томонидан «Сифат белгиси» берилди. Июль ойида сувчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантиришга ҳам жиддий эътибор билан қараб, 86 нафар сувчига 320 килограмм асал, 120 килограмм гўшт тарқатдик.

Далада тер тўкаётганлар учун қулай шарт-шароитлар яратиб берганмиз 6 та типовой, 5 та мавсумий ва иккита ёзги шийпон ишлаб турибди. Уларда мунтазам чой ва иссиқ овқат тайёрланади. Кўпчилигида телевизор, радио, телефон, кўчма кутубхоналар, кундалик матбуот нашрлари, болалар ва катталар учун дам олиш хоналари мавжуд. Айни кунларда Аҳмад Тўлаганхўжаев раҳбарлик қилаётган комсомол-ёшлар бригадасида район комсомол комитетининг ташаббуси билан яна бир типовой дала шийпони қуриш жадал давом этмоқда.

Колхозимиз коммунистлари ҳамма ишда авангард Партия ташкилотимизга бирлашган 110 коммунистдан 77 нафари пахтачилик соҳасида ишлайди. Уларнинг ҳар бири ўзининг конкрет вазифасига эга. Бундан ташқари 10 та цех партия ташкилотимиз бўлиб, иккита партгруппа тузганмиз. Яқинда ғўза парваришини янада авж олдириш учун учинчи ва бешинчи бригадаларда яна битта вақтинчалик ана шундай группа ташкил этдик. Бу дала ишларини намунали олиб боришда, пахтакорлар ўртасида меҳнат тартиб-интизомини мустаҳкамлашда бизга қўл келмоқда. Коммунистларимиз бундан кейин ҳам уюшқоқлик ва талабчанликни сусайтирмайдилар.

* * *

КОЛХОЗ пахтакорлари ўтган қолоқлик доғини ювиш учун астойдил курашиб, дастлабки довондан ошдилар. Пайкалларда мўлжалланган ҳосил тўпланди. Олдинда эса йиғим-теримни зўр уюшқоқлик билан ўтказиш, бир мисқол пахтани ҳам қолдирмай териб олишдек улкан ва масъулиятли вазифа турибди. Хўжалик деҳқонлари ваъдага вафо қилиш учун парваришни қизғин давом эттириш билан бирга йиғим-теримга ҳам ҳар йилгидан пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

ПАРРАНДАЧИЛИККА— МАЛАКАЛИ КАДРЛАР

Паррандачиликнинг жадал суръатларда ривожланаётгани бу соҳани малакали кадрлар билан таъминлаш, уларнинг малакасини оширишни энг муҳим вазифалардан бири қилиб қўймоқда. Бундан ўн йил илгари ташкил этилган Тошкент паррандачилик совхоз-техникуми ана шу вазифани муваффақиятли ҳал этишга хизмат қилади. Ўтган давр ичида бу билим даргоҳини 1400 нафарга яқин киши тугаллади. Улар паррандачилик зоотехниклари ва ветеринария фельдшерлари, техник электромеханик ихтисосликларини эгаллаб, ҳозир паррандачиликни саноат негизида интенсив ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшаётирлар. Шу ўқув йилида техникумни тугаллаган яна 283 ёш мутахассис паррандачилик фабрикалари ва ихтисослаштирилган хўжаликларда ишлаш учун йўлланма олди.

Совхоз-техникум коллективи КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг парранда гўшти етиштиришни кўпайтириш чоралари тўғрисидаги қарори асосида тармоқ корхоналари ва хўжаликлари учун малакали кадрлар тайёрлашни кўпайтириш тадбирларини белгилаганлар. Ўнинчи беш йиллик охиригача бу ерда тайёрланадиган мутахассислар сонини 700 тага етказиш перспектив плани ишлаб чиқилган. Шу билан биргаликда техникумда паррандачилик кадрлари малакасини оширишга ҳам катта аҳамият беріляпти.

Яқинда бу билим даргоҳига янги ўқув йилига ўқувчилар қабул қилинди. Уларнинг кўпчилиги паррандачилик фабрикалари ва хўжаликлар тавсияномаси билан ўқишга келдилар. Совхоз-техникум педагогик коллективи паррандачилик учун юқори малакали кадрлар тайёрлашни кўпайтириш учун барча имкониятларни ишга солаётирлар.

Р. ЗУФАРОВ,
республика қишлоқ хўжалик министрлиги ўқув-методика кабинетининг бош методисти.

КИНО САНЪАТИ БАЙРАМИ

Совет киносини ҳақли равишда октябрь туфайли туғилган санъат деб атайдилар. Бу санъат партия ва халқ билан биргаликда совет кишиларининг тарихий зафарларини тараннум этиб, ижодкор, бунёдкор инсоннинг маънавий гўзаллигини кўз-кўз қилиб, шонли йўлни босиб ўтди. Календарда янги байрам — совет киноси кунининг пайдо бўлиши кинематографиямиз буюк хизматларининг тахсини бўлди. Бу кун биринчи бор бу йил, совет киноматографиясининг олтмиш йиллиги байрами кунида нишонланмоқда. Бутун мамлакатда кино санъати усталарининг томошабинлар олдидаги ижодий ҳисоботлари, кўп миллатли мамлакатимизнинг барча республикалари студияларида яратилган фильмларнинг дастлабки кўриклари бўлиб ўтди.

ССР Иттифоқи катта театрида 27 август куни бўлиб ўтган тантанали йиғилиш совет киносининг 60 йиллигига бағишланди. Йиғилишда пойтахт меҳнаткашлари ва жамоат ташкилотларининг намояндалари, маданият арбоблари, чет эллик кинематографиячилар иштирок этишди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Баркаускас, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Т. Я. Киселев, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири Е. М. Тяжельников, бир қанча министрликларнинг, ижодий союзлар ва ташкилотларнинг раҳбарлари, кино санъати усталари ўтиришибди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг совет кинематографиячиларига йўллаган табрикномасини йиғилиш аҳли гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олди. Табрикномани кинематография Давлат комитетининг раиси Ф. Т. Ермаш ўқиб эшиттирди.

Леонид Ильич Брежневнинг самимий сўзлари совет киносининг 60 йиллиги байрамига алоҳида аҳамият бахш этади, деди нотиқ. Табрикномада кинонинг социалистик бадиий маданиятни ривожлантиришдаги ролига партиявий баҳо берилган, совет кинематографиясининг бундан буёнги ҳаракат йўли белгиланган. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет киносини ривожлантиришга муттасил эътибор бериб турганлигини, унинг оқилона маслаҳатлари, ижодий муваффақиятлар тилаб билдирган яхши истаклари совет кинематографиясининг барча ходимларида чуқур ва астойдил миннатдорчилик туйғусини уйғотади. Кино арбобларимиз ўз муваффақиятларига партия билан ҳукуматнинг доимий ғамхўрлиги туфайли эришаётганликларини яхши биладилар.

Сўнгра СССР кинематография Давлат комитетининг раиси ўз докладида совет кино санъатининг олтмиш йил мобайнида босиб ўтган йўлини тавсифлаб берди. Бизнинг ҳозирги кинематографиямиз — социалистик жамиятнинг совет кишилари маънавий-сиёсий бирлигига, уларнинг бузилмас қардошларча дўстлигига негизланган яхлит кўп миллатли кино маданиятидир. Кино экранимиз ўзининг бутун тарихи давомида олижаноб вазифаларни муваффақиятли ҳал этиб келди — одамларга таълим ва тарбия берди, уларда ҳаётда актив позицияда туриш туйғусини мустаҳкамлади, санъатнинг партиявийлиги ва халқчиллиги позицияларида қаттиқ турди.

Ф. Т. Ермаш совет кинематографиячилари номидан кино ходимлари бундан буён ҳам ўз истеъдодлари ва илҳомларини партия ишига, коммунистик жамият қуриш ишига сарфлайберадилар, деб ваъда берди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Советининг Президиумига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС мухбири).

* * *

Шу кунларда республика кинотеатрларида, ишчи клублари ва қишлоқ клубларида республика меҳнаткашларининг экран усталари билан учрашувлари бўлиб ўтмоқда. совет кинематографиясининг тарихи бўлиб қолган ҳужжатли ва бадиий фильмлар ҳамда сўнгги йилларда яратилган ленталар намойиш қилинмоқда. Совет киносининг 60 йиллиги Ўзбекистонда мана шундай нишонланмоқда.

Шаҳар жамоатчилиги намояндаларининг 27 август куни Тошкентда бўлган тантанали йиғилиши ана шу юбилейни нишонлаш юзасидан ўтказилаётган совет киноси кунига бағишланди. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров очди. Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитетининг раиси А. А. Абдуллаев доклад қилди.

Таниқли кинематографиячилар, ишчилар, олимлар совет киноси санъатда чинакам халқчилликни ифода этувчи, тинчлик, тараққиёт, инсонпарварлик порлоқ ғояларининг тарғиботчиси бўлиб қолганлиги ҳақида гапирдилар. Улар совет киносининг барча арбоблари билан биргаликда бир қанча юксак бадиий ленталар яратган Ўзбекистон кинематографиячилари ҳам Ватан санъати байроғини баланд кўтариб бораётганлигини таъкидладилар. Санъат саройида ўтказилган йиғилиш Тошкент студияларида суратга олинган янги фильмларни кўрсатиш билан тугади.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

СоюзНИХИнинг 50 йиллигига

ПАХТАЧИЛИК ИЛМИНИНГ АКАДЕМИЯСИ

Институт директори, ВАСХНИЛ академиги А. ИМОМАЛИЕВ ҳикоя қилади

ПАХТАЧИЛИК — ота касбимиз. Шунинг учун ҳам катта-ю кичик «оқ олтин» меҳри билан яшайди. Ундан мўл ҳосил етиштириш тадбирларини кўради, бу мўъжизакор соҳа ривожига озми-кўпми муносиб улуш қўшсам дейди.

Заршунослар билан ёнма-ён туриб, ғўзалар билан тиллашаётган тажрибакор фан соҳибини ҳам, «оқ олтин» миришкорларига истиқболли нав пахталар етиштириб бераётган селекционер мутахассисларни ҳам доим бепоён пахтазорларда учратасиз. Ҳа, илм-фан заҳматкашлари дур ундираётган азамат миришкорлар билан ҳамиша бамаслаҳат иш тутадилар.

Институтимиз ҳақида ёзилган китоб ва мақолалар билан танишсангиз ёхуд унинг «бешигини тебратган» олим ва мутахассисларнинг хотираларини тингласангиз «Пахтачилик илмининг академияси» деган иборани эшитасиз. Бу иборанинг сира муболағаси йўқ. У илмий муассасамизга нисбатан сифат бериб айтилган ҳаққоний сўз.

Аслида ҳам шундай. Агар серқуёш республикамиз том маънодаги пахтачилик илмининг мисоли жаҳон академияси бўлса, СоюзНИХИ эса унинг йирик фан штаби ҳисобланади. Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти ташкил топган бир вақтда у шу соҳа бўйича Иттифоқимизда якка-ю ягона тадқиқот ўчоғи эди. Ҳозир эса унинг бағридан мустақил илмий муассасалар бўлиб ажралиб чиққан институтлар талайгина.

Пахтачилик ривожи билан бевосита шуғулланаётган АзНИХИ, САНИМЭ, САНИИЗР, ТуркмНИИЗ, ТаджНИИЗ, КазНИИЗ, КиргНИИЗ ва бошқа илмий муассасалар шулар жумласидандир. Бу даргоҳларда амалга оширилаётган тадқиқотлар кўлами йил сайин кенгайиб, улар пахтачиликни тағин ҳам ривожлантиришда муҳим роль ўйнамоқда.

Эндиликда СоюзНИХИ пахтачилик бўйича шуғулланаётган Иттифоқимиздаги барча илмий-текшириш ва ўқув муассасалари ишини координация қилмоқда. Шу билан бирга қатор қардош республикалар, шунингдек чет эл мамлакатлари билан илмий алоқаларни мустаҳкамлашда ҳам кўп иш қилинди.

ДАРҲАҚИҚАТ, ватанимиз пахтачилиги ривожи, муваффақияти институтимизнинг ярим асрлик фаолияти билан узвий боғланган. Тарихан шу қисқа вақт давомида тажриба станцияларимизда, экспериментал базалар ва лабораторияларимизда 50 га яқин пахта навлари яратилди. Улар жами 55 миллион гектарга яқин майдонга экилди.

Ҳосилдорлик ошди. Узун толали ғўзалар етиштирилди. Селекционерларимизнинг самарали изланишлари туфайли ҳар бир кўсакнинг оғирлиги 3,5—5,0 граммдан 6,7—7,0 граммга етди.

«Оқ олтин» миришкорларига жуда таниш бўлган «108-Ф» нав пахта дастлаб институтимизда яратилган эди. Ғўзанинг «137-Ф», «138-Ф», «149-Ф», «159-Ф» сингари навлари ҳозирда ҳам катта-катта майдонларда етиштирилмоқда.

«Яхши назариядан кўра ҳам зўррoқ амалиёт йўқ, дегани — ҳақ гап. Фундаментал тадқиқотлар чашмаси доимо қулф уриб турмаса фан-техника тараққиётининг жўшқин оқими қуриб қолишини биз жуда яхши биламиз» деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев. Дарҳақиқат, ҳаёт тақозоси бу! Пахтачилик илми ҳам доимий изланишни, янги навларни яратишни талаб қилади.

Кейинги йилларда ҳосил қилинган янги навлар кўп йиллик меҳнатнинг маҳсули бўлди. Институтимиз филиал ва тажриба станцияларида етиштирилган «167—Ф», «175-Ф», «Андижон-2», «Сурхон-2», «Бухоро-1» ва бошқа навлар бир қатор афзалликлари билан пахтачилик селекциясида ўзига яшил йўл топмоқда. Улар вилтга чидамлилиги, серҳосиллиги ва толасининг узунлиги билан ажралиб туради.

КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми пахтачиликни янада ривожлантиришда алоҳида роль ўйнади. Шу Пленумда қилган докладида ўртоқ Л. И. Брежнев заршуносларимиз олдида турган вазифаларга ҳам алоҳида тўхталиб ўтди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Пахтакорлар бундан буён ҳам пахта етиштиришни кўпайтирибгина қолмай, унинг сифатини ҳам оширадилар, деб ишонаман» деган кўрсатмаси биз илм-фан аҳилларини янги изланишларга даъват этди.

Олимларимиз томонидан ишлаб чиқилган алмашлаб экиш схемаси билан боғлиқ комплекс тадбирлар катта халқ хўжалик аҳамиятига эгадир. Бу каби илмий ва амалий ишлар пахта ҳосилдорлигини янада ошириш, мўл чорва озуқасини таъминлаш имконини беради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қишлоқ хўжалиги фани самарадорлигини янада ошириш ҳамда унинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш чоралари тўғрисидаги, юқори сифатли тола олинадиган, механизмлар воситасида ишлов бериш ҳамда йиғиб-териб олишга мослашган, тезпишар, вилтга чидамли истиқболли пахта навларини ҳосил қилиш тўғрисидаги йўл-йўриқларига амалий жавоб бериш соҳасида ҳам олдимизда муҳим вазифалар турибди.

Электрлаштириш йўли билан ерларни мелиорациялаш ана шундай масалалардан биридир. Электрни мелиоратор сифатида қўллаш юзасидан белгиланаётган илмий-амалий тадбирлар келгусида ўзининг самарали натижаларини беради. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги фанлари академияси Президиуми қарори билан СоюзНИХИ базасида илмий-тадқиқот марказининг ташкил топиши юқоридаги масалани ижобий ҳал этишда мустаҳкам пойдевор бўлди.

Иттифоқ миқёсида йирик тадқиқот марказига айланадиган мазкур даргоҳнинг истиқболи катта. Бу ерда замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган проблема лабораторияси, экспериментал база ва тажриба майдони ишлайди.

ҲОЗИР институтда мингга яқин илмий-техник ходим меҳнат қилмоқда. Улар орасида таниқли мутахассислар, илм-фан аҳиллари талайгина. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг академикларидан икки киши, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзосидан бир киши шу катта илмий даргоҳда фаолият кўрсатмоқда. Фан докторлари ва кандидатлари сони ортиб бораётир.

Ўтган давр мобайнида институт 1800 номда илмий ишлар, монографиялар, методик қўлланма ва рисола, тавсиянома ва инструкцияларни босмага тайёрлади. Жами 13 миллион нусхада нашр этилган бу илмий адабиётларда пахтачиликнинг муҳим масалалари ўз ифодасини топди.

Шунингдек, коллективимиз фан ва техника ютуқларининг доимий пропагандисти сифатида танилди. Мана бир неча йилдирки, СоюзНИХИ СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ва Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг доимий қатнашчиси бўлиб келаяпти. Намунали ишлари учун бу кўргазмалар бизни диплом ва нишонлар билан бир неча бор тақдирлади.

Илмий муассаса ташкил топган ўша дастлабки йиллардан пахтачиликни ривожлантиришдек улкан ишга яқиндан бош қўшиб келмоқда. Партия ва ҳукуматимиз илмий муваффақиятлари учун 1940 йилда институтни Ватанимизнинг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирлаган эди. Ярим асрлик шонли юбилейимиз арафасида унинг ёнига Халқлар Дўстлиги ордени қўшилди. Бу — улкан илмий даргоҳнинг кўп қиррали ижодий фаолиятига берилган муносиб баҳодир. Бу катта ишонч бизни янада самарали ишлашга, пахтачилик фанини кенг кўламда ривожлантиришга даъват этади.

Ярим аср! Ёш олимлар наздида 50 йил — узоқ бир тарих. Қадрдон даргоҳимиз ветеранлари наздида эса бу воқеалар худди кечагидай бўлиб ўтгандай!

Давр ўтаверади. Аммо, пахтачилик илмининг академияси ҳисобланган институтимиз навқиронлигича қолаверади, йил сайин илмий куч-қувватга тўлиб бораверади.

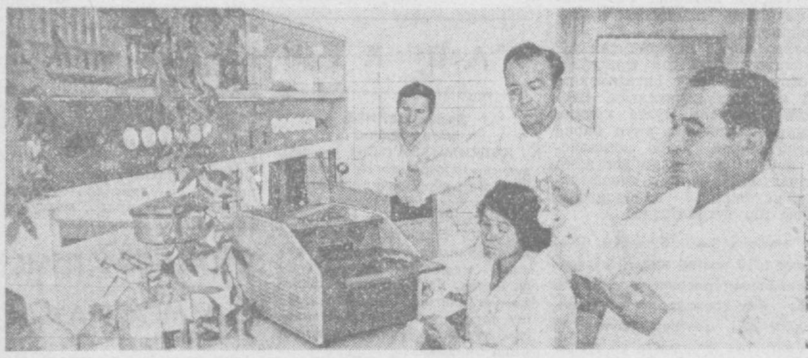

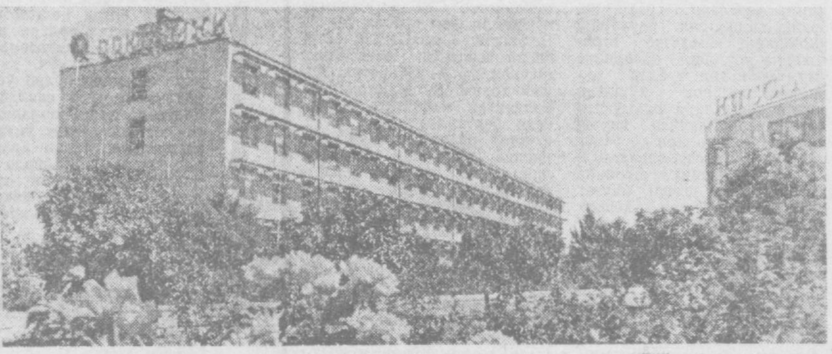

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институтининг олимлари бу даргоҳнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олдилар. Суратларда: (чапдан) олимларнинг бир группаси лабораторияда. Институтнинг умумий ташқи кўриниши.

А. Абалян фотолари.

ҚЎНИМСИЗЛИКНИНГ ОЛДИНИ ОЛГАН ЮТҚАЗМАЙДИ

Партия ва ҳукуматимиз етук мутахассис кадрлар тайёрлашга, уларни жой-жойига қўйишга ва бир жойда муқим ишлаб кетишларига катта аҳамият бермоқдалар. Бу борада В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бой тажриба тўплади. Шу муносабат билан жамоатчи мухбиримиз кадрлар бўйича бирлашма Бош директори ўринбосари Ҳусан Қосимович Ҳошимовга бир неча саволлар билан мурожаат қилди:

— Ҳусан Қосимович, кадрлар қўнимсизлигига асосан нималар сабаб бўлади?

— Ҳозирги замон ишлаб чиқаришида кадрлар қўнимсизлигини қисқартириш меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим омилидир. Иқтисодчиларимизнинг ҳисоб-китобларига қараганда, ишдан бўшаган ҳар бир ишчи коллективга минг сўмлик моддий зарар келтирар экан. Хўш, бунинг асосий сабаблари нимада?

Бу масала устида кўп бош қотиришга тўғри келди. Изланишлар, тадқиқотлар шуни кўрсатдики, ишлаб чиқариш маданиятининг пастлиги, маданий-маиший шароитларнинг талаб даражасида бўлмаслиги, коллективда аҳиллик, ҳамжиҳатликнинг етишмаслиги каби бир қатор зарурий омилларнинг кўнгилдагидек эмаслиги — кадрлар қўнимсизлигининг бош сабабларидан экан. Биз аввало мана шу ишларни яхшилашга эътиборни кучайтирдик.

Ҳар йили корхонамизда кадрлар қўнимсизлигини қисқартиришга қаратилган тадбирлар белгиланиб, шулар асосида иш олиб борилади. Бу ўз самарасини кўрсатмоқда. Ўтган йилнинг ўзида бирлашмамизда кадрлар қўнимсизлиги анча қисқарди.

— Бу албатта қувонарли. Корхонада ёшларнинг муқим ишлаб қолишлари учун қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Кўп минг кишилик самолётсозлар оиласининг асосини ёшлар ташкил қилади. Ҳар йили мактаб, ҳунар-техника билим юртлари, техникум, институтларни тугатган ёш кадрлар корхонамизга ишга келишади. Улар билан ишлаш биз учун энг муҳим, кўпқиррали, янада масъулиятли вазифа бўлиб қоляпти.

Статистика маълумотларига қараганда, ўз хоҳишига кўра ишдан бўшаётганларнинг ярмидан кўпини 25 ёшгача бўлган кишилар, ташкил этар экан. Хўш, нима учун?

Кадрлар бўлими ҳар ойда цехларда кадрлар масаласини ўрганиб чиқади. Асосан ишчи-ёшларнинг ишлаб чиқаришдан мустаҳкам жой олишлари учун нималарга эътибор бериш масалалари ўрганилади. Сабаблар эса чуқур, ҳар томонлама таҳлил қилинади.

Шундай таҳлилларда кадрлар қўнимсизлигининг асосий сабабларидан бири маълум бўлди. Чунончи, корхонада меҳнат қилаётган кўпгина ёшлар иш билан ўқишни бир йўла олиб боришга қийналишиб, ишдан бўшашга мажбур бўларканлар. Бу масала дарҳол бирлашманинг барча цехларида кўриб чиқилди. Натижада, иш сменалари шундай ташкил этилдики, ўрта ва олий ўқув юртларининг студентлари, кечки ишчи-ёшлар мактабларининг ўқувчилари машғулотларга ўз вақтида етиб боришадиган бўлишди. Пировардида фақат ўтган йилнинг ўзида ундан олдинги йилга нисбатан мазкур сабаб билан ишдан бўшаётганлар сони уч марта қисқарди.

Ёш ишчилар кўпинча ўз касбларини ўзгартириш, бошқа цехга ишга ўтказишни сўраб ариза беришади. Бундай ҳолларда биз бунинг асосий сабабларини ўрганишга, ҳар бир ёш ишчи билан шахсан суҳбатлашишга интиламиз. Ишчининг аризасини биргина раҳбар ходимнинг ўзи ҳал этмаслиги, аксинча у кўпчиликнинг фикрини ҳам ҳисобга олиши лозим. Шунинг учун ҳам бирлашманинг барча цехларида жамоатчи кадрлар бўлимлари ташкил этилган. Уларга илғор ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар бириктирилган.

Жамоатчи кадрлар бўлимлари ўз хоҳишига кўра бўшамоқчи бўлганларнинг аризаларини кўриб чиқадилар ва қатъий фикрларини билдирадилар. Уларнинг маслаҳатлари, тушунтиришлари, кўмаклари туфайли кўплаб ишчилар ўз жойларида муқим ишлаб қоляптилар.

Корхонамизда кадрлар қўнимсизлиги қисқартирилганлиги учун цех раҳбар ходимларини моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш бўйича ишлаб чиқилган низом ҳам яхши самара бераяпти. Бу борада ўтган йили ва шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида кўпгина цехлар яхши кўрсаткичларга эришдилар. Натижада, бир ярим йил мобайнида кадрлар қўнимсизлиги 15 процент қисқарди. В. А. Киян, П. Д. Тен, А. Н. Светкин бошлиқ цехлар «Кадрларни мустаҳкамлаш бўйича энг яхши цех» конкурсида ғолиб чиқиб, шу юксак номга сазовор бўлди.

Бирлашмамиз партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари самолётсозларнинг муносиб ўринбосарларини тайёрлашга катта эътибор беряптилар. Ҳозирги кунда ишлаб чиқаришнинг беҳад юксак суръатлар билан ривожланиши ишчи кучига, айниқса оммавий ишчи касбларига бўлган эҳтиёжнинг ўсишига олиб келяпти. Шунинг учун ҳам йилдан-йилга ишчи кадрларнинг етишмаслиги сезиляпти ва бу шу куннинг муҳим долзарб масаласига айланмоқда.

Бу масалани ҳал этишнинг бирдан-бир бош омили — умумий таълим мактаблари, кечки-ишчи ёшлар мактаблари педагогика коллективлари билан ўзаро алоқани мустаҳкамлашдир. Шу мақсадда корхонада касб танлаш кабинети ишлаб турибди. У шаҳардаги оталиққа олинган 23 та мактаб педагогика коллективи билан мунтазам алоқа ўрнатган. Кабинетнинг асосий вазифаси — V—VII ва VIII—X синф ўқувчиларини бирлашма ишчи касбларига ва шунингдек, корхона ҳузуридаги ҳунар-техника билим юртига жалб этишдир. Шу мақсадда мактабларда махсус касб танлаш бурчаклари, айримларида кабинетлар ташкил этилган. Уларда турли хил ишчи касблари ҳақида тушунчалар берилган, бурчакларга корхона тарихини, коллектив меҳнати фаолиятини, ҳаётини акс эттирувчи махсус стендлар қўйилган.

Шунингдек, бирлашма цехларига ўқувчилар экскурсияси тез-тез уюштириб туриляпти. Бу ўқувчиларда ишчи касбларига ҳавас уйғотмоқда. Кўплаб ўқувчилар мактаб партасидан тўғри бирлашмамизга ишга келмоқдалар.

Бирлашмамизда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда билим олиш кенг йўлга қўйилган. Тошкент политехника институтининг кечки самолётсозлик факультети ва Тошкент авиация техникумига ҳар йили юзлаб ўқувчиларни юборамиз. Ўрта маълумоти йўқларга кечки ўрта мактабларда билим олиш учун катта имкониятлар яратиб қўйганмиз. 1978-1979 йилларда 900 нафар ёш ишчи ўқишга юборилди. Беш мингдан ортиқ ишчи ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимини оширмоқда.

Бундан ташқари, бирлашмамиз маъмурияти оталиқдаги бешта ҳунар-техника билим юртига ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда. Улар эса ўз навбатида ҳар йили 800—900 нафар ёш ишчи тайёрлаб беряпти. Билим юртларида ўқувчиларнинг пухта билим олишлари учун зарур шароитлар яратиляпти.

Хуллас, бир сўз билан айтганда, бирлашмамиз маъмурияти ишчи кадрларнинг корхонада муқим ишлаб қолишлари учун барча чора-тадбирларни кўрмоқда. Бу ишимизга ўз таъсирини ўтказмоқда. Ҳозирги пайтда корхонада тайёрланаётган 97,5 процентдан зиёд маҳсулот биринчи тақдимдаёқ топширилмоқда. 93,7 процент маҳсулот эса завод Сифат белгиси билан ишлаб чиқариляпти.

Ниҳоят шуни айтиш керакки, кадрлар билан ишлаш — кўп қиррали ва мураккаб ишдир. Кадрлар масаласини муваффақиятли ҳал этиш — партия ва ҳукумат томонидан белгиланган вазифаларни тўла-тўкис адо этишимизда муҳим омил саналади. Шу куннинг муҳим вазифаси бўлган бу вазифа бирлашмамизда муваффақиятли ҳал этилмоқда.

Суҳбатни Тўхтамурод ТОШЕВ олиб борди.

БИРИНЧИ МУКОФОТ

БИРИНЧИ мукофот бригада коллективи ҳаётидаги энг унутилмас ва қувончли воқеалардан бири бўлди. Улар — мастер Валентин Ни бошлиқ коллектив бу мукофотни фидокорона меҳнат эвазига қўлга киритдилар. Ўтган ойда шихта етказиб беришни мўътадил таъминлаб, печларнинг бекор туриш муддатини энг кам даражага қисқартиришди ва ойлик мусобақада ғолиб чиқиб, 200 сўм пул мукофоти билан тақдирландилар.

Ғолиблар сафидан ўрин олишда мастернинг одамлар билан ишлай олиш қобилиятини ҳам алоҳида таъкидлаш керак. Илгари илғорлар қаторида қолоқлар ҳам бор эди. Масалан, шихтовкачилар А. Галиев ва В. Полешкинлар мунтазам меҳнат интизомини бузишар, зиммадаги топшириқларини бажармас эдилар. Мастер бригадир А. Расняискийга улар билан жиддий шуғулланишни топширди. Бригадир бунинг уддасидан чиқди ва иккала ишчи пешқадамлар сафига қўшилди.

Биринчи меҳнат ғалабаси қўлга киритилди. В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводида бригаданинг бу муҳим ғалабаси махсус тахтада йирик қизил ҳарфлар билан қайд этилди.

Д. МЎМИНОВА.

ЎЗ КАСБИНИНГ МОҲИРЛАРИ

В. И. ЛЕНИН номли Ўзбекистон металлургия заводи ҳузуридаги сирланган идишлар ишлаб чиқариш корхонасида янги-янги хилдаги маҳсулотлар тайёрлаш тобора яхши йўлга қўйиляпти. Корхона коллективи идиш-товоқлар ассортиментини ошириш билан бирга унинг сифатига ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Сифат борасида амалга оширилаётган тадбирларнинг самараси туфайли яқинда икки хил маҳсулотга давлат Сифат белгиси берилди. Бу коллективнинг улкан ютуғидир.

Маҳсулот сифатини ошириш бевосита ишчи малакаси ва маҳорати билан боғлиқ. Буни яхши тушунган маъмурият ишчиларнинг малакаси ҳамда касб маҳоратини ошириш йўлида тобора кўпроқ тадбирларни жорий этмоқда. Жумладан, бу ерда касб маҳорати конкурслари ўтказиш одат тусига кириб қолди. Навбатдаги конкурс «Энг яхши штамповкачи» номини олиш учун ўтказилди. Беллашув шартлари бўйича унинг ҳар бир қатнашчиси бирнеча смена давомида турли идиш-товоқлар — кастрюль, сут қайнатгич, бак, чойгум ва биддон корпусларини штамповка қилиши талаб қилинади. Барча ишчилар бир хил шароитда меҳнат қилишди. Штамповкачи Раҳим Зикриев ана шу бир хил шароитда ҳамкасбларига нисбатан энг юқори кўрсаткичга эришиб, ишлаб чиқариш нормасини 170 процентга етказиб бажарди ва биринчи ўрин олди.

Штамповкачилар Фёдор Говоров нормани 106,9 процент бажариб иккинчи, Петр Тепляков 126,3 процент бажариб учинчи ўринни эгаллашди.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ КИТОБЛАРИ ФИН ТИЛИДА НАШР ҚИЛИНДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 27 август. [ТАСС]. Финляндиянинг «Отава» нашриёти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш» ва «Қўриқ» асарларини тўплам қилиб чоп этди.

Л. И. Брежневнинг асарлари, деди «Отава» нашриётининг бошқарув директори Хейкки Реенпяя, бутун жаҳонда китобхонларни ғоят қизиқтирмоқда. «Отава» нашриёти Финляндияда бу асарларга иштиёқ доим ўсиб бораётганлигини эътиборга олиб, уч китобни фин тилида тўплам қилиб чиқаришга қарор берди. Эндиликда бу тўплам чоп этилди. Л. И. Брежнев хотираларининг буюк қиммати шундан иборатки, ишчидан давлат арбобигача катта йўлни босиб ўтган киши китобхонга мурожаат қилади; бу советлар мамлакати тарихидаги энг муҳим босқичлар ҳақидаги ёрқин қиссадир.

Х. Реенпяя «Отава» нашриёти Л. И. Брежнев асарларини кўп йиллардан буён фин тилида чоп этаётганлигини эслатиб ўтди. 1977 йилда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг докладлари, нутқлари ва мақолаларининг тўртинчи тўплами босиб чиқарилди. Муаллиф бу нашр учун фин китобхонига атаб махсус сўз боши ёзганлиги ана шу тўплам Финляндия учун муҳим аҳамиятга эга эканлигини тасдиқлайди.

Ношир қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар ўттиз йилдан кўпроқ вақтдан буён дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Совет-Финляндия шартномаси асосида самарали ривожланмоқда. Л. И. Брежнев китобларининг фин тилида нашр этилиши мамлакатларимиз ўртасидаги амалий ҳамкорликни яққол исбот этувчи далилдир.

«Отава» нашриёти, деди Х. Реенпяя сўзининг охирида, ялпи тинчлик ва кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшаётган атоқли давлат арбоби Л. И. Брежнев китобларини бундан буён ҳам чоп этишни режалаштирмоқда.

ДАБДАБА БЕКОР ҚИЛИНДИ

ҚОҲИРА, 27 август. (ТАСС мухбири). Исроил Мисрни Тель-Авив билан сепарат келишув тузилиши натижасида нақадар таҳқирли аҳволда қолганлигини сезишга яна бир бор мажбур этди.

Миср маъмурлари 19 ноябрь куни Садатнинг оккупация қилиб олинган Қуддусга қилган сафарининг икки йиллигини дабдаба билан нишонлашга ҳозирлик кўра бошлаган эдилар. Синай тоғи этагидаги ва баҳайбат Миср эҳромлари атрофидаги шовқин-суронли маросимлар шу тантаналарнинг гултожи бўлиши лозим эди. Бу тантаналарни ташкил этиш учун МАР ҳукумати Француз кинопродюсери Р. Вадимни катта пул эвазига ёллаган эди. Томошаларда қатнашиш учун баъзи бир бошқа чет эл «юлдузлари»ни ҳам таклиф этиш мўлжалланган эди.

Аммо бу майнабозчиликнинг ташкилотчилари 19 ноябргача Исроил ўзининг оккупациячи қўшинларини Синай тоғи жойлашган райондан олиб чиқиб кетмаслигини мутлақо унутиб қўйган эдилар. Ҳатто кейинчалик, Қоҳирадагилар шу нарсани фаҳмлаб қолганларидан кейин ҳам Исроил «холис ният» кўрсатиб, ўз қўшинларини сепарат шартномада кўзда тутилганидан илгарироқ олиб чиқиб кетишига умид боғлаб, бунга унчалик аҳамият бермадилар. Аммо тез орада Тель-Авив мисрликлар ният қилган дабдабали томошани деб шошилинч иш қилмоқчи эмаслигини билдирди. Миср ҳукумати эса оккупация қилиниб турган территорияда «тинчлик байрами» ўтказишни ўзига эп кўрмади. Шу сабабли «Октобр» ҳафтаномасининг хабар қилишича, тантаналарни умуман бекор қилишга тўғри келди.

А. СУРИКОВ.

МОНОПОЛИЯЛАРНИНГ РЕКОРДЛИ ДАРОМАДЛАРИ

ВАШИНГТОН, 27 август. (ТАСС). АҚШ аҳолисининг асосий қисми нарх-навонинг тинмай ўсишидан ва пулнинг қадрсизланишидан азоб чеккан бир вақтда Америкадаги энг йирик компанияларнинг даромади ниҳоят даражада кўпайиб бормоқда. «Вашингтон стар» газетасининг хабар беришича Пентагоннинг асосий пудратчиларидан бири бўлган улкан авиасозлик «Боинг» компанияси шу йилнинг биринчи ярмида даромад тариқасида 228,2 миллион доллар фойда олди. Бултур ана шу кўрсаткич 122,7 миллион долларни ташкил этган эди.

ҚУРОЛЛИ ТЎҚНАШУВЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТЕҲРОН, 27 август. (ТАСС). Эрон Курдистонида ҳукумат қўшинлари билан миллий автономия учун курашаётган курд ҳаракати тарафдорлари ўртасида қуролли тўқнашувлар давом этмоқда.

Теҳрон радиосининг хабар беришича, курд қўзғолончилари ҳукумат қўшинларининг Салмасдаги гарнизонига ҳужум қилганлар, темир йўл станциясида 500 минг тонна ёнилғи сақланган омборни портлатганлар. Шаҳарга армия бўлинмалари юборилган.

«Кайҳон» газетаси хабар беради: қўшинлар курд қўзғолончиларига қарши «Фантом» типидаги қирувчи — бомбардимончи самолётлардан фойдаланмоқдалар. Улар курд отрядлари тўпланган жойларга ва уларнинг ихтиёридаги оғир ҳарбий техника ҳамда транспорт воситаларига осмондан зарба бермоқдалар. Қўзғолончилар ҳам партизан уруши тактикасини қўлламоқдалар. Улар қоронғу кечада тўсатдан тоғлардан аҳоли пунктларига тушиб зарба бермоқдалар. Ҳукумат қўшинлари ва «ислом революцияси посбонлари» Секкез шаҳрида аҳволни назорат қилиб турибдилар. Улар бир неча ҳужумдан кейин шу шаҳарни қўлга олган эдилар. Аммо кечалари шаҳар кўчаларида отишмалар давом этмоқда.

Айни вақтда Меҳобод радиоси ва телевизион станцияси курд демократик партияси отрядлари қўлида қолмоқда.

«Бамдод» газетаси хабар беради: Теҳрон бош прокурори оятилло Азари Гоми оятилло Хумайни билан учрашганидан кейин қўлида рухсатсиз қуроли бўлган ҳамма кишилар бу қуролни «ислом революцияси посбонлари»га ёки революцион комитетларга дарҳол топширсинлар, деб талаб қилди. Қуролларини топширишдан бўйин товлаган ва уларни яширган шахслар отиб ташланади, деди прокурор.

НЕФТЬ конларидаги авария туфайли Мексика бўғозида ҳосил бўлган улкан нефть доғи АҚШнинг Техас штати қирғоқлари томон силжияпти. Кунига океанга 5 миллион литрга яқин нефть оқиб чиқмоқда.

Океаннинг ифлосланишига қарши кураш бўйича Америка қирғоқ хизмати бу қора доғни тўхтатиш учун махсус сузиб юрувчи мосламаларни (суратда) ишлатаяпти. Аммо улар сувга атиги 50 сантиметр чуқурликка туширилганлиги сабабли бир неча метр қалинликдаги нефть доғини тўхтатишга кучи етмаяпти.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

Адабиёт ва санъат

◆ ЖАНГОҲ ХОТИРАЛАРИ ◆ БАСТАКОР ПОРТРЕТИГА БУЁҚЛАР ◆ ИШЧИ ҲАҚИДА ДОСТОН ◆ ЁЗУВЧИНИНГ ЯНГИ ҚИССАСИ ◆ СОВЕТ КИНОСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ

ЯРАЛАНГАН ҚЎШИҚЛАР

ОНА МЕҲРИ

Султон АКБАРИЙ

Ўқ еди. Инграшга улгурмади ҳам.
Чақчайган кўзларин силаб ёпдилар.
Қўйнидан хат билан тумор топдилар.
«Тумор тақиб юр, йўқотма, болам,
Балою қазодан асрасин ирим!».
Онага дам солиб берганди пири.

Урушда сеҳр ҳам, дуо ҳам ожиз,
Бир тола муаттар соч ҳам бевафо.
Машъум ўқ дастидан бари рўдапо.
Ўртада ётарди қарчиғай ёлғиз,
Қуролдош дўстлари нолон қиларди.
Қайдадир бир мушфиқ умр тиларди...

УРУШ ҚАТНАШЧИСИ

Болаларга қизиқ топилдиқ,
Оналари хумор, қоқиндиқ,
Йўқотган нарсаки соғиндиқ,
Уруш қатнашчиси дейдилар.
Полковникми, ефрейтор ёки,
Разведкачидир — «тил» тутган токи,
Битмагандай яралар чоки,
Уруш қатнашчиси дейдилар.

Тикилишар орден, медалга,
Олтин юлдуз, нодир металлга,
Қўл учини теккизиб ҳалга,
Уруш қатнашчиси дейдилар.
Гўё тирик арвоҳ, мўъжиза,
Тиқилади йиғи бўғизга,
Пешонада тер реза-реза,
Уруш қатнашчиси дейдилар.

БИР МЕНИ ОТМАДИ, ЧОПМАДИ

Бир мени отмади, чопмади уруш,
Бир мени этмади чандир, бадбуруш,
Бир менинг жонимга қилмади ҳуруж,
Йўқотган бахтимга бағрим ёнадир.
Бир менинг устимга келмади уруш,
Бир менинг бошимни емади уруш,
Ўғирда янчаман демади уруш,
Ҳалиям ёшларим дона-донадир.
Кўр қилди, шол қилди, сочни оқ қилди,

Қўл ўрни қуруқ енг, бир оёқ қилди,
Очликка талатиб уйни қоқ қилди,
Кўзларим кул босган бир сарҳонадир.
Ҳа, мен бут чиқмадим қирғин, даҳшатдан,
Менинг ҳам зувалам ясаб бошқатдан,
Ўзимга ўхшатган, жуда ўхшатган
Ҳаётдир, қуёшдир, буюк онадир.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВЛАР

Совет кинематографиясининг 60 йиллик юбилейи арафасида кино санъати арбоблари, олимлар, таниқли актёрлар қишлоқ меҳнаткашлари, завод ва фабрика ишчилари ҳузурида меҳмон бўлдилар. Ана шундай учрашувларнинг бири «Қозоғистон» кино-театрида бўлиб утди.

СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари лауреати Наби Раҳимов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Анатолий Қобулов, кинорежиссёр Қамара Камолова ва таниқли киноактёрлар Жавлон Ҳамроев, Тўғон Режаматов, Тамара Шокирова ва бошқалар йиғилганларга ўзбек киносининг тарихи ва равнақи ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

Э. ҚОДИРОВ,

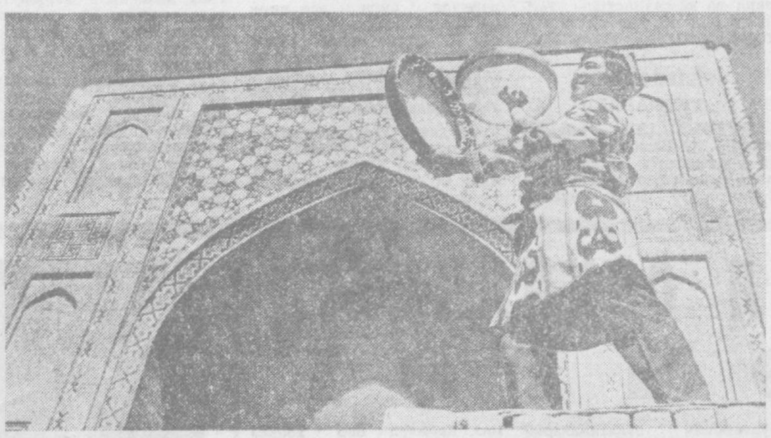

«Доира рақсга чорлайди». В. Молгачев фотоэтюди.

СИЗДАНГИНА

Дунёдаги бор нигоҳлар ичидан —
Ўтли нигоҳингизни,
Дунёдаги бор фироқлар ичидан —
Қайсар фироқингизни —
Ажратиб олди.
Дунёдаги бор овозлар ичидан —
Жўшқин овозингизни,
Дунёдаги турфа созлар ичидан —
Дилафкор созингизни —
Ажратиб олди.
Дунёдаги бор кулгулар ичидан —
Кулдирган кулгингизни,
Дунёдаги бор туйғулар ичидан —
Чорлаган туйғунгизни —
Ажратиб олди.
Дунёдаги бор наволар ичидан —
Сиз суйган ул навони,
Дунёдаги бор ҳаволар ичидан
Сиз ўрганган ҳавони —
Ажратиб олди.
Дунёда бир сиз билан фахрланиб,
Дунёда сиздангина...
Дунёда бир сиздан у қаҳрланиб —
Ёлғиз сиздангина ажралиб қолди...

Дилбар ҲАЙДАРОВА.

ТЎЛҚИНЛАР

Шоир Ашурали Аҳмедов КПСС Марказий Ревизия Комиссиясининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, «Ташсельмаш» заводининг донгдор ишчиси Маҳмуджон Мўйдиновга бағишлаб «Тўлқинлар» номли достон ёзди. Асарда «Уроқ ва Болға» дўстлиги, уларнинг Ватан олдидаги коммунистик бурчга садоқат ва касбга меҳр-муҳаббат туйғулари мадҳ этилади. Қуйида шу достондан парча ўқийсиз.

Бугун сенга ошиқар юрак,
Қўлингни бер, ишчи ҳазратим.
Кўнглимда бор шундайин тилак:
Сен-ла сургим илҳомнинг отин.
Қўлга олиб вақтнинг жиловин
Қанотида учган эй, Инсон,
Мағрур тутиб зафар яловин
Кенгликларни қучган эй, Инсон,
Эй, замоннинг олмос қудрати,
Суянчиғи, шиддаткор Инсон,
Чўнг Ватаннинг пўлат қудрати,
Деҳқонларга елкадош Инсон,
Бугун сени излайин қайдан,
Қайси бўстон, қайси чамандан?
Мурунтовдан, ё Олтинсойдан?
Фарғонадан, ё Намангандан?
Бекободнинг пўлат дарёси,
Ё Сирдарё нурбулоғидан?
Ё Олмалиқ маъдан жилосин
Кўзин очган дурбулоғидан?
Андижондан қидирайми, ё
Шодлик газин қучоқларидан?
Ё навқирон Урал — Бухоро —
Оловкорлар ирмоқларидан?
Ё залворли бугунги Чирчиқ
Қучоғидан топарман, балким.
«Ташсельмаш»дан куйла, деб қушиқ
Унга мени чорлади қалбим.
Ҳаёлларим нурдан тез учар,
Фикрларим тиниқар равшан.
Оппоқ ҳислар созимга кўчар.
Туйғулардан қургум бир чаман.

* * *

Меҳнат қилар одамни одам
Ким тебратса унинг бешигин.
Келтиради шуҳрат, омад ҳам,
Ланг очади бахтнинг эшигин.
Озод меҳнат ҳуқуқим, эрким,
Бу ўлкада шарафим, шоним.
Танитдию юртга кимлигим,
Унинг билан бутундир ноним.
Омборларга шалола янглиғ,
Қуйилса гар буғдой ҳосили,
Оқ тоғларим юксалса тўлиқ,
Булар — менинг меҳнат маҳсулим!
Деҳқон билан туриб елкадош
Оғирини енгил қилолсам,
Унинг билан бўлиб маслакдош
Юрагида қалбим кўролсам,
Машинамни дўстим, мен унга
Яна бисёр ҳадя этолсам,
Бахтлидирман ушбу гулшанда
Унинг кўзи, қўли бўлолсам.
Завқли меҳнат — азиз фарзандим,
Менга очди умрим дафтарин.
Эл-юртимнинг узаман қарзин,
Унга битай нурли тақдирим.
Сарҳадларим кўринмоқда кенг,
Бургут мисол парвоз қилгум бор.
Шўълалар бор сўнггида унинг
Меҳнат йўлим — хазонсиз баҳор.

* * *

Манглайинга қўнар табассум,
Рақамларда ўйнайди кўзлар.
«Ташаббусни қўлламоқ лозим
Катта ишнинг бошланмаси бу!
Шогирдларга бўлсак мураббий
Ишда бўлур сифат ва шитоб.
Бу ташаббус қоқажак қанот!»
Ақл-идрок кўнгил чироғин
Улуғликка сени етаклар
Нур-ла ювиб тубанлик доғин.
Бюро тугар, ҳамма тарқалар,
Унинг қўлин қисар секретарь...

Ашурали АҲМЕДОВ.

ОҲАНГЛАР ОҒУШИДА

Тун ярмидан оққан. Фақат битта деразадан тушаётган бир қучоқ нур гулзор четини ёритиб турибди. Хонадан фортепьянонинг майин садолари гоҳ шиддат билан, гоҳ сокин таралади. Оҳанглар шиддатга айланган пайтда беихтиёр қутирган бўронни осмону-фалакка кўтарилган довулни, чанг-тўзонни эслатади. Шундай пайтда вужудингизда қон кўпиради, миянгизда фикрлар ғалаёни бошланади. Оҳанг секинлашган сари туннинг тинч ва осудалигини чуқурроқ ҳис эта бошлайсиз. Олам манзараси хаёлингизда шаррос қуйган ёмғирдан сўнгги ҳолатга ўхшаб кетади...

Қорачадан келган, ўрта бўйли йигит фортепьяно олдидан туриб деразага яқинлашди. Мусаффо осмон, ложувард юлдузлар... Унинг хаёлида бир зум булутлар бағрини тилган салобатли Минораи Калон, афсонавий Лабиҳовуз, минглаб йиллар тарихига гувоҳ бўлган работу-мадрасалар гавдаланди. Улуғ мутафаккир, табобат илмининг султони Абу Али ибн Синонинг нуроний сиймоси, у юрган қутлуғ кўчалар жонланди. Мустафо шуларни ўйлаб беихтиёр фикри тиниқлашди. Мавҳум хаёллар тумандай тарқалиб, ўйларидан янги пардалар, янги оҳанглар қуйила бошлади...

* * *

Мустафо асли бухоролик. Шаҳарга унча узоқ бўлмаган Коғон районидан. Ўша ердаги Крупская номли ўрта мактабда таҳсил кўрди. 1960 йили ўрта мактабни битирганидан сўнг Бухоро шаҳридаги музика билим юртига ўқишга кирди. Тўрт йил мобайнида Самижон Воҳидов, республикада хизмат кўрсатган артист Аҳмад Ихтиёров, хизмат кўрсатган ўқитувчи Маъруфжон Тошпўлатов сингари устозлардан музика сирларини ўрганди. Ана шу даргоҳда у биринчи марта оҳанглар сеҳрини англади. Шундан кейин музика билим юртини тугатгач, Тошкент Давлат консерваториясига кириш, ўқиш истаги туғилди.

Ёш Мустафо қалби тўла орзулар, эзгу мақсадлар билан бу қутлуғ масканга қадам қўйган эди. Унинг кўнглидаги орзулар ана шу даргоҳда илк марта япроқ ёзди. У ўзбек халқ чолғу-асбоблари факультетига ўқишга кирди. Республикада хизмат кўрсатган артист Мардон Насимов раҳбарлигида ўзбек миллий асбоблари ва музика санъати сирларини ўрганиб борди. Студентлик йиллари тез орада ортда қолди. Консерваторияни муваффақиятли тугаллаган Мустафо 1969 йили яна ўзи туғилиб ўсган қадимий Бухорога йўл олди. Педагогика институтининг музика факультетида ўқитувчилик қилди. Минглаб ёшларга музика сирларини ўргатди. Ўрта мактабларда музика ўқитувчиларини тайёрлаш бўйича баракали меҳнат қилди. Ўз билимини, маҳоратини, устозлар тажрибасини ёшларга сарфлади. Шундай шарафли ва масъулиятли ишни бажараётган пайтида ҳам уни сеҳрли садолар бир зум бўлса-да тинч қўймади, доим ўз бағрига чорлади.

— 1972 йили яна Тошкентга келдим, — дейди Мустафо. Беш йил мобайнида бастакорлик факультетида ўқидим. Шу ерда республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Борис Фёдорович Гиенко бошчилигида бастакорлик сирларини ўргандим. 1977 йили консерваторияни битириш олдидан бадиий сўз устаси, солистлар, хор ва оркестр учун ёзилган «Бухорономa» ораториясини диплом иши сифатида ёздим. Оратория олти қисмдан иборат бўлиб, уч қисми Бухоронинг ўтмиши, революциядан бурунги ҳаёти ҳақида, қолган уч қисми эса ҳозирги давридан ҳикоя қиларди.

Ижод бир дард. Уни ҳамма ҳам ўзига юқтиролмайди. Бу дардни ўзига юқтирган киши эса ундан қутилмайди, дейишади. Мустафо ҳам худди шу йиллари бастакорликдек муқаддас бир дардни ўзига юқтирди. Бу — халқимиз тарихини, бугунги бахтиёр ҳаётини, қувонч ва ташвишларини оҳангларда ифодалаш, сеҳрли садолар орқали кишилар қалбига кириш дарди эди. Консерваторияни аъло баҳоларда тугатган ёш Мустафони устози Борис Фёдорович Гиенко ўз тарбиясига олди. Айни кунларда у устози бошчилигида «Бошланғич курсларда композиторлик методикасини ўқитиш» мавзуида илмий иш олиб бормоқда. Илмий иш билан шуғулланиш ижодни бир чеккага йиғиштириб қўйиш эмас. Консерваторияни битиргандан сўнг қисқа вақт ичида анча куйлар ижод этди. Ўрта Осиё тарихига оид «Широқ ҳақида афсона» симфоник поэмасини, форс-тожик классиги Ҳофиз шеърига басталанган «Симфоник мақом», «Байрам увертюраси», Бобир ғазалларига басталанган симфоник асарлар яратди. 1978 йили Москвада бўлиб ўтган ёш композиторлар кўригида Мустафо Бафоевнинг «Бухорономa» асари учинчи даражали диплом билан тақдирланди. Худди шу йили Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Республика Ёзувчилар Союзи Правлениесининг янги қўшиқ конкурсида Мустафо ҳам қатнашиб Чустий шеърига басталаган «Меҳнат мадҳияси» хор асари учун биринчи мукофотни олишга сазовор бўлди. Булар ёш бастакорнинг музика соҳасидаги илк муваффақиятлари, санъатнинг сермашаққат, аммо ҳузурбахш чўққилари сари дастлабки парвози эди.

Мустафо ижодининг ўзига хослиги шундаки, у замонавий музика асарларида миллий анъаналарни ифодалаш, уларда маданиятимиз тарихи, халқимиз ўтмишини жонлантириш кучли. Мустафо Бафоев айни кунларда буюк аллома Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллиги олдидан янги асар устида ишлаяпти. Ибн Синонинг зиддиятга тўла ҳаётини қандай оҳанглар бўрони билан ёки серзавқ кунларини қандай ўйноқи садоларда ифодалаш мумкин? Бастакор энг аввало, ўзи ифода этмоқчи бўлган мавзуидан бениҳоя таъсирланиши керак. Ана шу ҳаяжон, ҳис-туйғулар оҳангга айланади. Шундан сўнггина яратилган оҳанг тингловчини ҳам ҳайратга солади.

Ана қорачадан келган, ўрта бўйли йигит фортепьяно олдидан туриб деразага яқинлашди. Пешонасидаги тер томчилари чироқ ёруғида майин йилтирайди. У деразадан ташқарига қарайди. Мусаффо осмон, ложувард юлдузлар... Мавҳум хаёллар тарқалиб, янги пардалар, янги оҳанглар қуйила бошлайди.

Нарзулла ЖЎРАЕВ.

ТЎЙ

(ҚИССАДАН ПАРЧА).

Ёш ёзувчи Ўктам Ҳакимали «Кичик хонадон» номли қиссасининг иккинчи китобини тугатди. «Баҳор» деб аталмиш бу қиссада адиб Улуғ Ватан урушидан кейинги қишлоқ ҳаётини акс эттиради. Қуйида шу қиссадан парчани газетхонлар эътиборига ҳавола қиламиз.

Тўй бўлиши мени чексиз қувончга тўлдириб юборди, лекин тўй муҳлати яқинлашган сари қалбимни ғашлик эгаллай борди. Чунки Маърифа опамнинг узоққа кетиб қолиши, Зиётвой поччамнинг ҳарбийдан қайтиб қолиш эҳтимоли ўзим истамаган бир пайтда юрагимга маъюслик солаётганди. Маърифа опамнинг турмушга чиқишини мен истаб-истамай, ишониб-ишонмай, қувонч билан изтироб орасида туриб қарши олдим, аслида мен унинг қишлоққа турмушга чиқишини истардим...

Тўй яқинлашган сари Маърифа опам озиб борар, оғзига ҳеч нарса олмас, уйга кирар, ташқарига чиқар, яккаланиб қолган эди. Маърифа опамнинг бу ҳолати юрагимни сиққандан сиқар, бундай кезларда кўчага чиқиб кетар, ўртоқларимнинг елкаларига қўлимни қўяр, тўй бўлаётгани, бирга ўйнаб-кулишимизни гапирар, боякишлар кўнглимни кўтариш учун атрофимда тинмай парвона бўлишар, барибир чеҳрам ёришмасди. Уйга кириб, Маърифа опамга термилиб қолардим. О, опагинам! Аёл ва аёлликнинг — нафосат дунёсининг камсуқум, соддадил, назокатли санами! У бизларга, ҳатто дарахтлар, атрофга ҳам қарашга уялар, гўё ҳамма нарса уни мазаҳ қилаётган бошини кўтара олмасди. У чамаси илк бор турмушга чиққани, уруш туфайли биринчи эридан жудо бўлиб, мажбуран иккинчисига розилик берганидан хижолат эди. У бир ҳафтада минг қиёфага кирди. Назаримда гоҳ янги поччамдан юз ўгирар, гоҳ эса дуч келган одамга ташланиб аламидан чиққиси келар, шунингдек, аёл бўлиб туғилгани, ёруғ оламда эрга чиқиш, бола туғиш, уруш, бева қолиш, қайта эрга чиқиш каби қонунлар борлигидан нафратланарди. Баъзан барчасига тан бериш ҳаётини қайта қуриш, ёш умрини хазон қилмаслик, яъни табиий қонунларга жимгина бўйин эгиш йўлини излаб қолар эди.

Ниҳоят тўй дақиқалари ҳам етиб келди. Ҳовлимиз қариндош-уруғ, қўни-қўшниларга тўлиб-тошди. Қуда томондан юборилган сарпо ва тўй тортиқлари аравадан туширилиб олинди. Чой ташиш, меҳмон кутиш, куёвнинг истиқболига чиқиш ҳам аъло бажариларди. Мен одамлар орқасидан турли томонга юрар, орзиқиб карнай-сурнай, чилдирма овозини кутардим. Бироқ, кутганимча бўлиб чиқмади. На карнай, на сурнай, на чилдирма овози янгради. Ҳиссиётларим, туйғуларим қаттиқ эзилди, ҳатто тасаввурларим айқаш-уйқаш бўлиб кетди. Унинг устига янги поччам мен тасаввур қилгандаги каби кийимда эмас, оддий иштон, яктак, ковушда эди. Бу ҳам дардимни бир карра оширди. Лекин ҳовлида бошланган нотинчлик сал ўтмай мени қайтадан ҳаяжонга солиб, қалбимни бахтиёрлик нурлари билан ёритди. Турмушга чиқиш, уйланиш, умуман тўй шарафли иш эканини ҳақидаги тушунча илк бор миямга урилди-ю, энтиктириб юборди. Одамлар куёвни эъзозлаб, йўл бошлашни фақат унинг ихтиёрига топширганларида эса ҳаяжондан бўғилиб қолдим. Шундан кейингина катталарга қўшилволмаётганим, инон-ихтиёрим ўз қўлимда эмаслиги, айни вақтда унутилганлигимни англадим. Мана шундай саросимага тушиб турганимда ҳовли бирдан тинчиб қолди. Одамлар жой-жойларига чўкишди. Ичкарида никоҳ ўқилаётган экан. Бир пайт одамлар яна оёқларига қалқиди. Ичкарига чой, палов киритилди. Кейин ичкаридан йигитлар қуршовида куёв — янги поччам чиқиб келди. У саллали бошини қуйи эгган, устида қора тўн, белига белбоғ ҳам боғлаб олганди. Ҳали замон одамлар уни бемалол кўришимга халал беришганди, мана энди, бемалол кузатишга имкон туғилди. Ёнимдаги болаларни тирсакларим билан орқага суриб, шиддат билан олдинга чиқдим-да, янги поччамга термилдим. У баланд бўйли, озғин, узун юзли, нозик бурунли бўлиб, ҳадеб қимтинаверарди. Худди шу пайт устига бир нималар тушди. Ёнимга ўгрилдим. Ойим куёвнинг устидан бир нималар сочарди. Болалар ҳам, катталар ҳам атрофга сочилаётган жийда, туршак, қуртларни теришар, иложи борича кўпроқ олишга уринишарди. Мен дам янги поччамга, дам бир четда қотиб турган ойимга, дам одамларга қарар, кузатар, баъзан ерга, оёқлар остига назар ташлар, лекин эгилишга, сочилган нарсаларни олишга ботинолмасдим.

— Ҳой, Анвар! — кимдир мени туртди. — Сочилган нарсаларни ол. Муқаддас нарсалар! Ол! Савоб бўлади! Сени ҳам тўйга етказсин Ол!

Ерда сочилиб ётган муқаддас нарсаларга қарадим-у, барибир олишга журъат қилолмадим.

— Анвар! — деди яна кимдир, — ирим қилиб ол!

Барибир «ирим» қилиб ҳам олмадим. Беихтиёр олишга шайланар, яна шаштимдан тушар, олсам гўё хонадонимиз, Маърифа опамнинг бахти-саодати, қувончларини олиб қўяётгандай туюлаверар, иложи борича олмасликка, олган тақдирда ҳам ҳовлида ҳеч ким қолмаганда оламан, деб ўйлардим. Одамлар келин-куёвни унутишиб, фақат ердаги «муқаддас»ликни талашаётган кез бошимда биргина: «Катта бўламан: ҳамманинг диққатини тортаман! Ҳамма мени, фақат мени шарафлаб, мен учун хизмат қилади?! Тезроқ шундай бўлса эди...» деган ўй чарх уриб айланарди. Кўзларга, юзларга термилар, одамлар кулса кулар, жилмайса жилмаярдим.

Янги поччамни кўчага ҳам кузатиб чиқишди. Кўчада тўй анжомларини олиб келган икки отли арава йўлга ҳозирланиб турар, Маърифа опамни кутарди... Куёв—янги поччам жўралари билан катта кўча бўйлаб, юқорига кўтарилиб кетишди. Кузатувчилар эса орқаларига қайтишди. Бу пайт кичик уйдан шовқин-сурон, йиғи овози кўтарилди-ю, сал ўтмай даҳлизда бир тўда аёллар пайдо бўлди. Уларни ойим бошқариб келарди. Аёллар Маърифа опамни ўртага олишиб, кўнгил беришар эдилар. Маърифа опам бошини кўтарар, атрофга аланглар, чамаси Камолни изларди.

— Бўлди, йиғлама, пешонангда бор экан, ўзинг билан ўзинг тин, қўшганинг билан қўша қари,— деган мунгли овоз эшитилганда нотинчлик яна ҳам кучайди. Кўпдан бери зина ёнида Маърифа опамнинг чиқишини кутиб туришган опаларим бирдан қўзғалишди ва чамаси аёлларнинг уришиб беришидан қўрқишди шекилли, яна орқаларига силжишди. Ниҳоят Маърифа опам кўча эшикка етиб келганда ўзимни тутиб туролмадим. Биринчи бўлиб ўзимни қучоғига отдим. У ҳам шошилиб мени бағрига босди-да:

— Ёлғизим!— деди. Унинг овози синган, ўксик аралаш ҳиқиллаб чиқарди.— Ёлғизим! Мени зериктириб қўйма, бориб тур...

— Опа, опажон!— дея йиғлаб юбордим ва шу қадар йиғладимки, ҳовлида фақат менинг овозимгина эшитила бошлади.— Мени ташлаб кетманг! Сизни яхши кўраман! Ҳаммадан ҳам сизни яхши кўраман! Ташлаб кетманг!

— Нари тур!— дея шу ерга етганда ойим мени орқага итарди-да, Маърифа опамнинг тирсагидан олиб олдинга юришга ундади. Юрагимга қаттиқ ботди, ғижиндим. Бу на нафрат ва на ғазаб туйғуси бўлмай, Маърифа опамдан ажралиб қолаётганимда, унга тўйиб олишга шайланаётганимда юз берган ташқи муҳитга, яъни ойимга бўлган эътироз туйғуси эди. Интизорлик билан Маърифа опамга термилдим ва илк бор уни бошқалаога қараганда минг бор яхши кўришлигимни ҳис қилдим-у, яна ўзимни қучоғига отдим. Шу кўйи ўзимни пинжига тиқавердим, у ҳам мени бағрига тортиб бораверди. «Мана, мана энди бир-биримизга қоришиб кетсак керак»,— дея ўйлаётганимда кимдир Маърифа опамни юришга мажбур қилди ва қоришиб кетишимизга йўл қўймади. Фақат Маърифа опамнинг ҳидигагина сўнгги бор тўйиб қолишга муяссар бўлдим, вужудимни эса ўзи билан бирга олиб кетаверди. Маърифа опамдан шу қадар ёқимли, оромбахш, кўнгилни тақа-пука, сарҳуш қиладиган ҳид анқир, бу на гул ва на мева ҳидига ўхшарди. У ўзининг мана шу ҳидини, осойишталигини, ҳурлигини узоқларга, Паркентга олиб кетаётганди...

Кимдир Маърифа опамнинг билагидан олди, кимдир етаклади, кимдир орқага тортди. Ана шунда бирдан аёлларнинг мунгли овозлари янграб кетди:

Далада тойчоқ кишнайди,
От бўлдим, деб ёр-ёр!
Уйда келин йиғлайди,
Ет бўлдим, деб ёр-ёр!

«Ёр-ёр» садолари аста-секин сўниб, сўнг аёллар Маърифа опамнинг қўлтиғидан олишиб аравага чиқаришди. Ойим олдинга, Шарофат холам ёнига, Маърифа опам эса ўртага ўтирди. Арава йўлга тушди. «Ёр-ёр» садолари мутлақо сўнди. Одамлар яна ҳовлига киришди, озгина ўтиришиб, уй-уйларига тарқалишди. Соифа опам бизларни кичик уйдан катта уйга бошлаб чиқди. Камол кўзларини очиб, «Ойим қани?» дея ҳархаша қилганди, Соифа опам «Сувга кетди, ҳозир келади» дея қўлига нон, жийда тутиб тинчитди. Камол қайтиб ҳархаша қилмади...

Соифа опам дам Маърифа опам, дам янги поччам қиёфасига кириб, бизларни овутишга уринди. Бизлар ҳар бир ҳатти-ҳаракатидан қотиб-қотиб кулар, лекин кўзларимиздан ёш аримасди.

— Қани Мазифа,— деди Соифа опам,— «Байчечак» қўшиғини айтиб бер-чи.

Мазифа опам чамаси Соифа опамнинг «боқиб» қўйган калтагини ейишдан қўрқди шекилли, ўнгланиб ўтирдида, куйлашга тутинди.

«Бойчечагим бойланди,
Қозон тўла айронди...»

Мазифа опам хиргойи қилар, лаблари жилмаяр, кўзларидан тинимсиз ёш тўкиларди. У, ўзини қўлга олишга, кулишга, қўшиқни давом эттиришга тиришар, лекин қўшиқ лабларида чайналиб қолаётганди. Барибир йиғлаб бўлсада, қўшиқни анча вақтгача давом эттирди. Шу тариқа тунни ярим қилдик. Ётдик. Опаларим уйқуга толди. Лекин мен ухлолмадим. Кўзларим олдидан Маърифа опам, Камол, Зиётвой поччам ўтаверди. Ҳар бири ўзича намоён бўлар, сўнг бир-бирларига қоришиб кетарди. Мен тинмай Маърифа опамнинг биринчи совчиларга қилган эътирози, иккинчисига эса жимгина розилик бергани ҳақида ўйлар, лекин бирор аниқ қарорга келолмасдим. Нега қишлоққа турмушга чиқмади? Бориб турардим-ку! Узоқ ўйлашдан сўнг бир қарорга келдим. Маърифа опам Зиётвой поччамни унутолмаган, унутиши ҳам мумкин эмасди. Қишлоққа турмушга чиққанда табиийки, дарди оғирлашарди. Қишлоқдан келган совчиларга «йўқ» жавобини берганига сабаб шу. Узоқдан келган совчиларга «йўқ» деёлмади. Чунки қишлоқдан, Зиётвой поччам ва уни кўрган-билган одамлардан узоқда бўларди. Дарди ҳам енгиллашарди. Унинг устига ёш эди, умрини хазон қилолмасди...

Ўктам ҲАКИМАЛИ.

ЧИНОР

(«Кавказ қўшиғи» туркумидан)

Уни қучоққа сиғмас бир Бобо чинор —
Усаркан кўп зилол чашма бошида.
Чинорнинг танида жароҳати бор,
Ўқ еган бу дарахт нақ юз ёшида.
Оғир жанг пайтида душманнинг ўқи
Юлиб кетган экан чинор танасин.
Ундан ҳамон бурқсир порохлар дуди,
Аста-секин битибди унинг яраси.
Ҳамон тийилмайди кўзидан ёши,
Ҳатто ёш тирқирар кўҳна томирдан.
Бошида йиғлайди ҳатто тоғ тоши —

Лаънатлар ёғдириб фашист золимга.
Фашист одамхўрлар аямай асло
Қорачаевск қишлоғин тутганди ўққа.
Халқ чинор остини этмиш бошпана —
Лекин бари қирилиб, кетганди йўққа.
Фашистлар билишиб тоғда эл борин,
Тинимсиз тўпга тутган бобо чинорим.
Эл асло унутмас ўша эл зорин.
У жангдан шу қолган танҳо ёдгорим.

Шамси ОДИЛ.

САФАРДА

Эрта тонгда икки ватандош
Айлангани ўрмонга чиқдик.
Қайинзорнинг қоқ ўртасида
Занг босган бир тиғга йўлиқдик.
Ёпишганча дарахт кўксига
У турарди қора доғ каби.
Лаънатининг аччиқ заҳридан
Қовушмаган қанча ёр лаби...
Биз тан бердик кекса қайинга,
Бир юракка бўлибди паноҳ.
О, қайинжон бўлмаганингда
Яна кимдир чекар эди оҳ!»

Турсун РАШИД.

ЁШЛАР ИЖОДИДАН

* * *

Туннинг қора сукунатин
Бундай бевақт бузган ким?
Эшик қолиб дарчадан
Кириб кетди аллаким...
Том устида ётган бола
Қўрқиб-пусиб қарайди.
Лекин товуш беришга на,
На туришга ярайди...

Эҳ, онаси бўлса эди
(Қазо қилди ўтган йил)
Секингина шивирларди:
— Биров келди она, бил...
...Ичкарида ғивир-ғивир,
Ичкарида бир ҳолат.
Нима бўлди янгасига
Наҳот унда етти ёт?!
Ишонмайди — мумкин эмас,
Ишонмайди ўт—сувга.

Бу оламда унинг учун
Ишонгани шу янга.
Ичкарида... шивир-шивир,
Ичкарида бир ҳолат.
Наҳот ойдек янгажони...
Наҳот унда етти ёт?!
Эҳ, акаси бўлса эди,
Ўша ёлғиз акаси...
Афсус, жуда узоқда у,
Кирмоқда ёв галасин.
Юборибди кеча бир хат

Янгасининг номига:
«...Сен укамни ташламагин
Ғирт етимлик домига.
О, соғиндим, кутгил мени
Тоғлар каби сабот-ла.
Ғалабага яқин қолди,
Мен қайтаман, албатта!..».
...Соя мисол липиллаган
Ғивир-ғивир қилган ким?
Эшик қолиб дарчадан

Чиқди, ана, аллаким...
Йўқ, бўлмади, бола фақир
Сакраб турди ўрнидан
Ва йўлбарсдек отилди у,
Барзанги бир гавдага!..
Қора туннинг ифлос сирин
Бола элга билдирар...
Мард йигитни жанглар эмас,
Бевафо ёр ўлдирар!

Азим СУЮН.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ ОЛДИДАН

«ЎҚИТУВЧИ» нашриёти янги ўқув йили учун планлаштирилган барча дарсликларни муддатидан илгари нашр этди. Жами 13 миллион нусха китоб чиқарилди. 1 - 3 синфларга дарсликларнинг текин бериладиган фонди тамомила янгиланди. Уларнинг сифати анча яхшиланди. Бошланғич таълим китоблари турли рангда нашр этилди.

Айни вақтда ўқитувчилар учун мўлжалланган программалар ҳам тўла нашр этилди. Турли таълим фанлари ва коммунистик тарбияга оид 40 дан ортиқ методик қўлланма чиқарилди.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» ТУҲФАЛАРИ

ИСТЕЪДОДЛИ кинорежиссёр Қ. Камолова «Эртага чиқасанми?» номли бадиий фильм устида иш олиб боряпти. Бу асар болалар ҳаёти, улар ўртасидаги муносабатлар ҳақида ҳикоя қилади.

«Ўзбекфильм» павильонларидан бири эса цирк аренасини эслатади. Режиссёр Ю. Степчукнинг «Ҳаво пиёдалари» деб номланган картинаси цирк санъаткорларига, хусусан дарбозларга бағишлангандир.

Студияда яратилаётган бу фильмлар ўзбек киносанъаткорларининг Совет киносининг 60 йиллик юбилейига туҳфаларидир.

ТАБИАТ ҚЎЙНИДА

ЧИРЧИҚ шаҳри меҳнаткашлари дам олиш кунларини табиат қўйнида ўтказишга одатланиб қолганлар. Шаҳар саёҳатлар, экскурсиялар бюроси улар учун кўпгина қизиқарли маршрутлар ташкил этди. Бу маршрутлардан бири Чимён қўйнидан ўтади. Шаҳар меҳнаткашлари Чорвоқ ва Тошкент денгизлари соҳилларида, Оқтошда, Иссиқкўлда ҳам хордиқ чиқаришлари мумкин. Бюро ходимлари чирчиқликларни бу маршрутлар бўйлаб саёҳат ва экскурсияларини уюштирмоқда.

ЯХШИ ХОРДИҚ

ТОШКЕНТНИНГ хушманзара чеккасидаги Дендропаркнинг кўп йиллик чинорлар, акациялар ва рангбаранг гул пушталари орасида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ветеранлари учун дам олиш уйи очилди. Икки қаватли кўркам бинода 50 та икки ўринли палаталар бўлиб, ҳозир бу жойда Тошкент ва Фарғона областидаги колхоз ва совхозлардан келган 100 нафар оқсоқол хордиқ чиқармоқда. Гиламлар тўшалган бу хоналар уйлардагидек файзли. Залларда юмшоқ креслолар қўйилган, телевизор кўриш, шахмат ўйнаш мумкин. Кутубхона ва қироатхона очилган. Кун иссиғида иккита катта ҳовузга тушиб, чўмилиб олиш мумкин. Кечқурунлари эса клуб залида кинофильмлар намойиш этилиб туради.

Уй ёнида яна иккита кўп қаватли корпусда безак ишлари охирлаб қолди. Бирбирлари билан боғлаган бу корпуслар шифохонанинг иккинчи навбати бўлиб, 400 ўринга мўлжалланган. У октябрь ойида ишга тушади.

(ЎзТАГ).

ИССИҚКЎЛ СОҲИЛИДАГИ ОРОМГОҲ

КЕЧГА яқин Тошкентдан чиққан махсус буюртма автобуслар завод ишчи ва хизматчиларини олиб, эрта тонгда қардош қирғиз элининг пойтахти — Фрунзе шаҳрига кириб боради. Ундан уёғи — манзилгача яна 300 километр. Лекин, меҳнат отпускаларида Иссиқкўлга ҳордиқ чиқариш учун кетаётганлар бу масофани қандай босиб ўтилганини сезмай қоладилар! Чунки бу йўл сўлим табиати билан машҳур Қирғизистоннинг энг гўзал манзаралари бағрини кесиб ўтади: гоҳ икки томон ёнбағирлари ям-яшил майса билан қопланган, чўққилари оппоқ қорли тоғлар, гоҳ яшил водий, гоҳ оқсоч чўққилардан оқиб тушаётган сувни тошдан тошга уриб кўпириб оқаётган сой дарё, гоҳ тап-тақир қирадирлар.

Ҳа, Иссиқкўл иқлими кескин ўзгарувчан. Унинг жанубий қирғоғи Туркманистон чўлларини эслатувчи «қуруқлик»дан иборат бўлса, шимолий қирғоғи Швейцария табиати каби сўлим, ям-яшил. Йил давомида шимолий қирғоқда жанубий соҳилга нисбатан 100 баравар кўп ёғингарчилик бўлишининг ўзи ана шу кескин фарқни яққол кўрсатди. Ваҳоланки, кўлни кесиб ўтилганда улар орасидаги энг олис масофа — 60 километр холос. Бу масофани икки кескин иқлим орасидаги фарққа нисбатан «холос» дейиш мумкин. Агар буни кўлнинг эни эканлигини, узунлиги эса 256 километрлигини эсласак, Иссиқкўлнинг нақадар бағри кенг, улканлигини тасаввур қиламиз. У катталиги жиҳатидан дунёда 24-ўринда туради. Бироқ, чуқурлиги бўйича фақат Байкал, Каспий ва Танганьика кўлларига «тан беради». Иссиқкўлнинг энг чуқур-жойи 702 метр. Иссиқкўл майдони жиҳатидан Орол денгизидан 11 марта кичик, лекин суви ундан 1,7 баравар кўп.

Жанубий қирғоқ бўйлаб бораётган автобуслар катта-кичик қишлоқлардан ўтаркан, рўпарада бирдан шаҳардаги уйларни эслатувчи кўп қаватли улкан оқ корпуслар кўзга ташланади. Йўл четида эса йирик, чиройли ёзувли кўрсаткич: «Ташсельмаш» заводининг «Юбилей» пансионати».

Автобуслар катта дарвозадан кириб тўғри пансионат корпуслари зинаси олдига бориб тўхтайди. Ҳордиқ чиқарувчиларни администратор Аня Еркинбоева очиқ чеҳра ва ишчанлик билан кутиб олади. Завод касаба союз комитетида берилган ва корпус ҳамда хонасининг номерлари кўрсатилган йўлланмаларни тезда дафтарга қайд қилинади...

Айни ёз кунлари Тошкентнинг жазирама иссиғидан бу ерга — йигирма даражалик сўлим табиат бағрига, нариги соҳилини кўз илғамас афсонавий кўл бўйига келиб қолган кишилар ,уларни ошхонада кутаётган нонуштага боришни ҳам ўйламай, сув қучоғига ўзларини отадилар...

— Одам йил бўйи меҳнат қилгандан кейин бир ой-ярим ой мириқиб дам олиши зарур, — дейди завод ишлаб чиқаришни автомат бошқариш системаси бошлиғининг ўринбосари Шавкат Файзиев, — бу менинг шахсий фикрим эмас, медицинанинг фикри. Мен бунга амал қиламан ва ҳар йили турли жойларда дам оламан. Баҳонада юрт кўраман. Қора денгиз соҳилларида ҳам бўлганман. Бироқ, бу ернинг сокинлигини, сувнинг роҳатбахш ва тиниқлигини у жойлардан устун қўяман. Мана, бу йил ҳам дам олиш учун турмуш ўртоғим ва кичик ўғлим билан яна Иссиқкўлга келдик.

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

— Мен эса бу йил биринчи марта келишим, — дейди 32-цех ишчиси Нина Алексеенко, — заводда йигирма йилдан буён ишлайман ва маъмурият ҳамда касаба союз комитетининг ишчиларга кўрсатаётган катта ғамхўрлигини яхши биламан. 1977 йилда фойдаланишга топширилган бу янги пансионат ана шу ғамхўрликнинг яна бир ёрқин ифодаси эканлигини ҳозир ўз кўзим билан кўриб турибман...

Завод пансионати илгари шимолий соҳилда эди. У кичкина бўлиб, кейинги даврда эҳтиёжга жавоб бермай қўйди. 1972 йилда жанубий соҳилда, мана шу сайҳон жой танланиб, қурилиш бошлаб юборилди. Асли шу ерлик Анатолий Петрович Соболев қурилиш участкаси бошлиғи қилиб тайинланди. Пансионат фойдаланишга топширилгач директор бўлди.

— Ҳар мавсумда 1400—1500 киши меҳнат отпускасини шу ерда ўтказади, — дейди Анатолий Петрович, — пансионатимиз 400 ўринли. Учта корпусдаги хоналарнинг ҳаммаси бир хил—2 кишига мўлжалланган. Болалари билан келадиган оилаларга қўшимча йиғма карават берамиз, бемалол бир хонада яшайверадилар.

Таклиф ва мулоҳазалар дафтарини варақлар эканмиз, унда пансионат хизматчилари, айниқса ошпазлар номига кўплаб илиқ гаплар айтилганини кўрамиз.

— Мен кўп дам олиш уйларида бўлганман, — деб ёзибди завод ветерани, пенсионер Нина Полякова, — бунақа тўйимли ва тотли таомлар тайёрлашни ҳамма жойда ҳам уддасидан чиқаверишмайди. Бу ерда бош ошпазлик қилаётган Бахтиёр Тўлаганов завод ошхонасида ҳам ўзининг ширин таомлари билан ишчилар ҳурмати-эътиборини қозонган.

Бахтиёр Тўлаганов 17 йилдан бери шу касбда ишлаб келяпти. Завод ошхонасида ишлаётганига 13 йил бўлди. Бу давр ичида ҳалол меҳнати билан обрў-эътибор орттирди, юқори малакаси ва маҳорати билан тотли таомлар тайёрлаб, ишчи ва хизматчиларга манзур қила олди. Шунинг учун ҳам уни масъулиятли ишга — пансионат ошхонасига бош ошпаз қилиб юборишди. Бахтиёр Тўлаганов бу ерда ўз шогирдлари Ниғмат Эшонхўжаев, Хотам Исмоилов, ҳамда тажрибали ошпазлар Людмила Абаева, Шукрулла Муродовлар билан биргаликда ҳар куни 400 кишига уч маҳал овқат тайёрлаб, уларнинг миннатдорчилигига сазовор бўлмоқда.

400 ўринли ошхона замонавий услубда қурулган, енгил стол-стуллар билан жиҳозланган, тувакларда гуллар. Хўрандаларнинг овқатланиши ва ошпазларнинг турли таомлар тайёрлаши учун барча шароитлар мавжуд.

— Келаси йилдан кондитер маҳсулотлари цехи ҳам ишга тушади,— дейди бош ошпаз фахр билан, — ҳозир печлар ва бошқа ускуналар ўрнатилмоқда.

Пансионатда мириқиб ҳордиқ чиқаришнинг асосий воситаси — роҳатбахш ва шифобахш сув. Қайиқ станциясида 11 та қайиқ, 6 та катамаран дам олувчилар ихтиёрида. Шунингдек, волейбол майдончаси, биллиард, теннис, шахмат-шашка, кутубхона—барчаси муҳайё.

— Булар бошланиши, — дейди завод партия комитетининг секретари С. Тожиев, — келгусида пансионатни янада кенгайтириш ва ободонлаштириш тадбирлари кўрилмоқда. Токи, завод коллективи Иссиқкўл соҳилидаги ўз оромгоҳлари билан фахрлана оладиган бўлсинлар...

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ТОШКЕНТНИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ. (Марказий Универсал магазинида Ленин кўчасининг кўриниши).

А. Палехов фотоси.

АРХИТЕКТУРА АНСАМБЛИ

Республикамиз пойтахти Тошкент яқин келгусида яна бир улкан архитектура ансамбли билан бойийди. Навo-Узбекистанск кўчасида қад кўтарадиган ўн тўрт қаватли бу кўркам бинода Союзлар уйи жойлашади.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва касаба союзлари комитетлари фаолият кўрсатадиган архитектура комплекси пойдеворига дастлабки ғиштлар қўйилди. Бу ерда 600 ўринли конференция зали ҳам бўлади.

Шунингдек, республика касаба союзлари музейини очиш тадбирлари кўрилмоқда. Бу жонли кўзгу учун шу корпусдан алоҳида жой ажратилади.

РАССОМЛАР ОТАЛИҒИДА

Ўзбекистон халқ рассоми В. Уфимцев бундан бир неча йил муқаддам ангренлик шахтёрларга ўзи яратган асарлардан бир нечтасини ҳадя қилган эди. Бу расмлар Ангрен шаҳар бадиий галереяси учун асос бўлди.

Тасвирий санъат асарларига бой бу кўргазма зали эндиликда республика рассомлар союзининг оталиғида. Яқинда бу ерда Ўзбекистон рассомлар союзи билан ўзаро ҳамкорлик шартномаси имзоланди.

Тошкент пластмасса буюмлари заводида ҳамда пойтахтдаги бадиий таълим мактаб-интернатида ҳам ана шундай шартнома тузиш планлаштирилди.

Спорт

ЧЕМПИОН УСТИДАН ҒАЛАБА

«Пахтакор» — «Динамо» [Тбилиси] — 2:1. Тошкент Марказий «Пахтакор» стадиони. 27 август. 24 даража иссиқ. 50 минг томошабин.

Судьялар В. Баскаков [Москва], А. Богомазов [Фрунзе], А. Хохряков [Йошкар-Ола].

«Пахтакор»: Яновский, Нечаев, Энис, Бондарев, Ширин, Ким, Денисов, Глушаков, Файрузов. Шоймардонов [Убайдуллаев, 70] Церетели [Амриев, 78].

«Динамо»: Габелия, Г. Мачаидзе, Чивадзе, Сулаквелидзе, Чилая, Дараселия, М. Мачаидзе, Какилашвили [Коридзе, 64], Гуцаев, Кипиани, Копалейшвили [Шенгелия, 56].

Голларни Кипиани [9], Файрузов [13] ва Нечаев [65] киритдилар.

Дублёрлар учрашуви 1:2 ҳисобида тугади. Голларни «Пахтакор»дан Файзиев, «Динамо»дан Товадзе ва Лацабидзелар киритди.

Ўйин бошланиши олдидан футболчилар ҳам, команда раҳбарлари ҳам жуда кам гап эдилар. Уларни жиддий синов кутарди. Биринчидан ҳар бир футболчи ўзбекистонлик мухлислар олдида имтиҳондан ўтса, иккинчидан уларнинг рақиблари — мамлакат чемпионлари Тбилиси динамочилари бу йил ҳам яхши ўйин кўрсатиб, олтин медалга асосий даъвогарлардан бири ҳисобланади.

Биз команда раҳбарларидан бўлажак ўйин ҳақида сўрашга ботина олмадик. Фақат командани тўла-тўкис ташкил этиш борасида олиб бораётган ишлар билан қизиқдик. «Помир» командасидан Нуриддин Амриев, иккинчи лигада қатнашаётган Термизнинг «Автомобилист» командасидан Ренат Файрузовлар коллективга келиб қўшилдилар. Яна бир неча футболчи таклиф этилган. Бир сўз билан айтганда «Пахтакор» командасини ташкил этиш жараёни давом этмоқда. Лекин ҳозирнинг ўзидаёқ тажрибали футболчилар билан бирга баҳамжиҳат ҳаракат қилаётган дублёрлар составида ўйнаган ўринбосарлар ва иккинчи эшелондан таклиф этилган футболчилар «Пахтакор» шаънини муносиб ҳимоя этишга аҳд қилишганини исботлашмоқда.

Ўйин бошланишиданоқ то охиригача юқори суръатда ўтди. Дастлабки 20 минут мобайнида меҳмонларнинг тезкор ҳужумчилари, комбинацияларини бартараф этган ҳимоячилар ва ярим ҳимоячиларимиз вақти-вақти билан ҳужумчиларга кўмаклашиб туришди. Давид Кипиани киритган тўпга майдон эгалари тўрт минут ўтгандан кейин жавоб қайтардилар. Зураб Церетели узатган тўпни Ринат Файрузов боши билан Габелия дарвозасига йўналтирди. Бу чиройли голни мухлислар узоқ олқишлашди.

Умуман бу учрашувда мезбонлар кўпроқ гол киритиш имкониятига эга бўлишди. Зураб Церетели икки марта қулай имкониятни бой берди. Тўра Шоймардонов, Валерий Глушаков ҳам ҳисобни оширишлари мумкин эди.

Навбатдаги ҳужумларнинг бирида Зураб Церетели тўпни эгаллаб дадил олдинга интилди. Лекин уни штраф майдонида рақиб ҳимоячилари чалиб йиқитдилар. Учрашув судьяси иккиланмай, 11 метрлик белгини кўрсатди. Владимир Нечаевнинг зарбаси аниқ бўлди. Шундан кейин меҳмонлар қандай бўлмасин мағлубиятдан қутилиш учун ҳужумга зўр беришди. Владимир Гуцаев, Давид Кипиани, Ромаз Шенгелия ва бошқа тажрибали ҳужумчиларнинг ҳаракатларини ҳимоячиларимиз беҳато бартараф этиб туришди. Бу учрашувда ҳар бир футболчи масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда бор имкониятини ишга солиб ўйнади. Шунинг учун ҳам «Пахтакор» шарафини ҳимоя қилган барча футболчилар мухлислар сингари ўз устозларидан ҳам дастлабки миннатдорчилик сўзларини эшитдилар.

Шу турда бўлиб ўтган бошқа учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди. «Черноморец» — «Торпедо» — 1:1. Лекин бу дуранг Одесса футболчилари учун мағлубият билан тенг бўлди. Негаки, улар дуранглар лимитини тугатиб бўлишган эди. ЦСКА — «Динамо» [М] — 0:0; «Шахтёр» — «Локомотив» — 4:1; СКА — «Крылья Советов» — 2:0; «Нефтчи» — «Арарат» — 4:2; «Зенит» — «Қайрат» — 1:0.

Командаларнинг бугунгача бўлган турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
«Шахтёр»	22	35—14	33
«Динамо» [К]	21	29—11	32
«Динамо» [Тб]	22	33—14	32
«Спартак»	21	36—16	30
«Динамо» [М]	22	21—15	25
«Зенит»	22	30—28	24
«Динамо» [Мн]	20	25—20	22
«Арарат»	22	27—22	22
ЦСКА	22	28—25	21
«Пахтакор»	20	26—30	20
«Черноморец»	22	19—22	18
«Торпедо»	22	20—26	18
«Локомотив»	22	26—32	16
«Заря»	21	23—35	14
«Қайрат»	21	19—31	14
«Нефтчи»	22	15—30	14
СКА	22	22—35	14
«Кр. Советов»	22	13—36	12

Кеча «Динамо» [Киев] — «Динамо» [Минск] ҳамда «Спартак» — «Заря» командалари ўртасида учрашув бўлди. Бу ўйин натижалари турнир жадвалида ҳисобга олинмаган.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Кўча ҳаракати хавфсизлигини таъминлашда Янгийўл райони ички ишлар бўлимининг Давлат автоинспекцияси ходимлари самарали меҳнат қилишпти. Суратда: ГАИ ходими О. Зокиржонов ўз постида хушёр турибди.

Х. Аввалов фотоси.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

НОЁБ САФАР

XVII АСР меъморчилигининг ёғочдан ишланган ажойиб ёдгорлиги — Троицк черкови ҳавода ўзига хос «сафар қилди». Яъни, у новгородлик таъмирчилар илтимосига кўра вертолётда Реконь қишлоғидан янги жойга — Новгород яқинидаги халқ меъморчилиги музейига олиб келинди.

Бу махсус операцияда турбовинтли МИ-8 вертолёти қатнашиб, саккиз марта қишлоқдан музейга қатнади. Бинонинг энг нозик қисмлари аввал йиғилиб, махсус пакетларга солиб қўйилганди.

БУҒУЛАР КЎПАЙДИ

ЎТГАН баҳорда ёввойи шимол буғуларининг катта тўдалари Таймирдаги тундра ўтлоқларига етиб келди. Буғулар махсус муҳофаза қилиниб, шу туфайли кейинги 40 йил ичида икки баробар кўпайди ва ҳозир салкам ярим миллион бошга етди. Бу — дунёда энг кўп кўпайишдир.

Ҳозирда чекка Шимол қишлоқ хўжалиги билан шуғулланувчи олимлар ёввойи буғу тўдаларини муттасил кузатиб, уларнинг у жойдан бу жойга кўчиб юриши ҳусусида текшириш ўтказмоқдалар.

УЗУМНИНГ ЧИҚИТИ ЙЎҚ

ОЗАРБАЙЖОН олимлари узумни чиқитсиз қайта ишлашни таклиф қилдилар. Ҳозиргача узум шарбати сиқиб олингандан сўнг узум мойи ва озиқ-овқатлар, махсус бўёқ тайёрланарди. Энди эса ундан юзаки актив моддалар ҳам олиш мумкинлиги аниқланди. Бундай моддалар нефть қувурларини пармалашда ҳамда енгил ва ёриқ бетон тайёрлашда қўлланилади. Узум чиқиндиларидан, шунингдек оқсил еми, пластмасса ва эритувчи моддалар олишда ҳам фойдаланиш мумкин экан.

ПЛУТОН ЙЎЛДОШИ

ҚУЁШДАН энг узоқ жойлашган Плутон планетасининг ўз йўлдоши йўқ, деб ҳисобланарди. Аммо, ўтган йили америкалик астроном Дж. Кристи Плутон фотосуратларини ўрганиб, бу сайёра шакли бироз чўзиқлигини кўрди, яъни у овал шаклида эди.

Астроном фикрича, бу — Плутоннинг ўз йўлдоши бор, демакдир. Акс ҳолда Плутон сайёрасини тухум шаклида, деб тасаввур қилишга тўғри келарди. Бу ҳолда эса марказдан қочувчи кучлар бир зумда планетани иккига бўлиб юбориши турган гап эди.

Плутон йўлдошининг диаметри сайёра диаметрининг 40 процентини ташкил этади, деб тахмин қилинмоқда. Сайёра билан йўлдошнинг марказлари орасидаги алоқа салкам 17 минг километрдир. Йўлдош ўз сайёраси атрофини 6,4 суткада бир марта айланиб чиқади. Плутон ўз ўқи атрофида тўла айланиб чиқиши учун ҳам шунча вақт кетади. Шу сабабли йўлдош Плутон осмонининг фақат бир нуқтасида айланиб туради.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси базасидаги
128-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган йигитлар ва 18 ёшдан юқори бўлган қизлардан

1979—80 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

троллейбус ҳайдовчиси. Ўқиш муддати—6 ой.
трамвай ҳайдовчиси. Ўқиш муддати — 5 ой.

Стипендия — 75 сўм. Бошқа шаҳарликларга ётоқхона берилади. Ўқишга қабул қилинганлар ҳунар-техника таълими системасидаги ўқувчилари ва транспорт ходимлари учун белгиланган барча имтиёзлардан фойдаланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР — группалар комплектлашувига қараб бошланади.

Билим юрти адреси: Тошкент-125, Красновосточная кўчаси, 3 «а»-уй (71, 17, 69-автобуслар, 13, 22-трамвайлар, 18-троллейбусларнинг «Красновосточная кўчаси» бекати).

БОЛАЛАР, МАКТАБГА ОТЛАНИНГ!

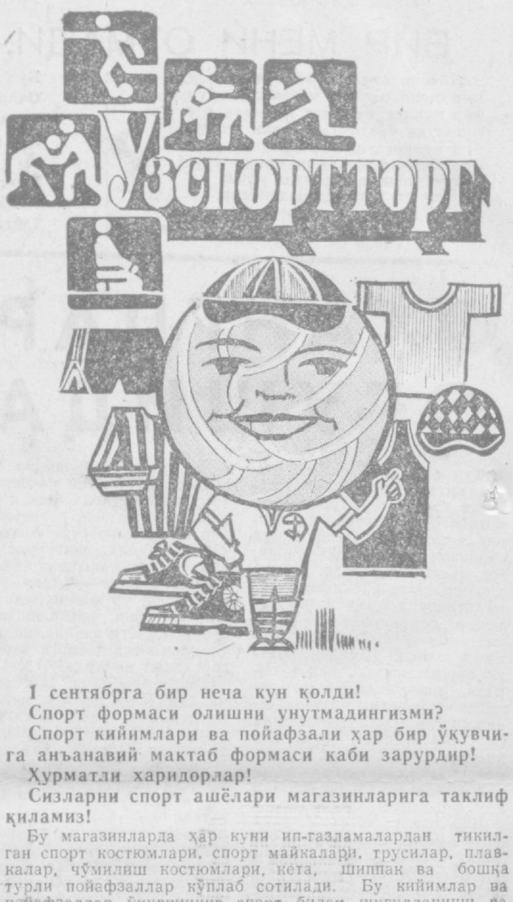

1 сентябрга бир неча кун қолди!
Спорт формаси олишни унутмадингизми?
Спорт кийимлари ва пойафзали ҳар бир ўқувчига анъанавий мактаб формаси каби зарурдир!
Ҳурматли харидорлар!
Сизларни спорт ашёлари магазинларига таклиф қиламиз!

Бу магазинларда ҳар куни ип-газламалардан тикилган спорт костюмлари, спорт майкалари, трусилар, плавкалар, чўмилиш костюмлари, кета, шиппак ва бошқа турли пойафзаллар кўплаб сотилади. Бу кийимлар ва пойафзаллар ўқувчининг спорт билан шуғулланиши ва очиқ ҳавода ўйнаши учун жуда асқотади.

Спорт ашёлари магазинларига марҳамат қилинг!

Магазинлар адресини унутманг:

1-Юсупов кўчаси, 2-уй;
2-Муқимий кўчаси, 16-уй;
42-Олой бозори.

Шунингдек, Навоий ва Фарҳод кўчаларидаги шаҳар ярмаркаларига жойлашган павильонлар, колхоз бозорларидаги магазинлардан ҳам спорт ашёлари харид қилишингиз мумкин.

«УЗСПОРТТОРГ» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ БАЗАСИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Бешинчи меҳнат чораги рапорт беради. 10.50 — Уфқ. 11.50 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.50 — Велоспорт бўйича жаҳон чемпионати. 16.25 — Олисда, дарё ортида. Бадиий фильм 17.30— Концерт. 18.00 — Ҳунар-техника таълими системасида янги ўқув йилининг бошланишига. 18.30 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Минск). 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Совет қўшиқларидан концерт. 19.50 — Тинчлик ва меҳнаткашлар манфаати учун курашда. 20.20 — Тушетия чўпонлари. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05— Халқаро болалар йилига. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — Симфоник ва эстрада куйлари.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Юзта дўст. Қўғирчоқ фильм. 12.30 — Пўлат қандай тобланди. Бадиий фильм, 5-серия. 13.35 — Болалар учун. 18.20 —Мультфильм. 18.30 — Ўсмир ва қонун. 19.00 — Ҳунар-техника таълими янги ўқув йилида. 19.15 — Ахборот. 19.30 — М. Турғунбоева номли Давлат хизмат кўрсатган «Баҳор» рақс ансамблининг концерти. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Дўстлик экрани. 21.30 — Время. 22.05 — Пахта териш машиналари мавсумга шай бўлсин. 22.20 —Ф. Шиллер. «Қароқчилар». Спектакль.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Болакайлар. Бадиий фильм. 20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Тошкент телепрограммаси. 20.55 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/VIII да Афсоналар водийси, 30/VIII да Дилором.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/VIII да Соқов рицарь.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА Ғ. КАМОЛ номидаги Татар давлат академик театри гастроллари — 29/VIII да Татарча ажралиш, 30 VIII да Тартюф ёки ёлғончи.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «КИЧИК ЮЛДУЗЛАР ШУЪЛАСИ» лилипутлар циркининг гастроллари.

Тошкент область матлубот жамиятлари союзи правлениеси кекса матлубот ходими, область матлубот жамиятлари союзининг мева-сабзавот бўлими бошлиғи, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси
Луқмон Саидович ШАРИПОВнинг
вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 13207. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е—2556.